

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING **HÖG** FÖR KVINNAN OCH HEMMET GRUNDLAGD AF FRITHIOF HELLBERG

SÖNDAGEN DEN 24 OKTOBER 1915.

HUFVUDREDAKTÖR:
ERNST HÖGMAN.

RED.-SEKRETERARE:
ELIN WÄGNER.

"Pompadours triumf."

Markisinnan de Pompadour (Fru Edith Erastoff).

Grefvinnan de Perigord (Fru Karin Molander).

Scenbild ur Adolf Pauls komedi "Pompadours triumf" på Intima teatern. Se vidare teaterkrönikan sid. 692. — Ateljé Jæger foto.

St. Pierre, dess aska och äreminne.

— FÖR IDUN AF —
PETER NORDEN.

N FEBRUARIDAG 1904, ALLTSÅ icke två år efter förödelsen, då St. Pierre, eller det som en gång varit St. Pierre, steg fram för mina ögon, anade jag föga hvem det skulle bli som återuppbyggde det utplånade för min inre syn.

I soluppgången hade båten, den sedermera utanför Jamaica strandade "Prinzessin Victoria Louise", hunnit fram till Martinique från Porto Rico och anlöpt Fort de France. Purrad redan klockan 5 från den kvafva hytten, dit man förra kvällen tvingat sig ned, ur svalkan så sent som möjligt, och där sedan den surrande elektriska fläkten i all sin maktlöshet blåst nysningar öfver ens pärlande lekamen, tumlade man upp på däck, drack en iskyld kokosnöt och andades djupt af den sista svalkan, innan solen om några minuter skulle vara uppe och den tropiska dagen oförmodadt börja sjuda. Och när lungorna nu fingo luft igen, kände man, att det var mera än hafvet, att man åter hälsades af en af dessa balsamöar, man insöp denna obeskrifliga, nattendämpade ånga af en jord, som ryker af obändigt gifvande, af feberaktigt, omätligt, outfömligt växande. Och där framträdde de gröna, tumlande bergen, maskinen saktade och stannade, det var dag och man var framme.

Så började det på vanligt vis, som det visst går till i all världens tropiska och halftropiska hamnar, när passagerareångare med hvita nyfikna ombord fälla ankar, och alla de främmande resenärerna trängas vid relingarne för att se och andas och söka fatta, att det är den verkliga verkligheten, som strömmar in på dem, verkligheten af deras fjärrlängtas långa dröm. De stå där i kostymer, som för kanske blott en vecka sedan, under deras eget himmelstreck, skulle känts som maskerad, ur den blåa himmlaranden och det ännu blåare hafvet med dess glittrande flygfiskstim materialiseras deras Atlantis, och plötsligt dallra verklighetens hela färger öfver en myllrande hamnstad, mörka, sorglösa ansikten le, pladder, rop och skraff ersätta det tystnade maskinhjärtat och det fräsande

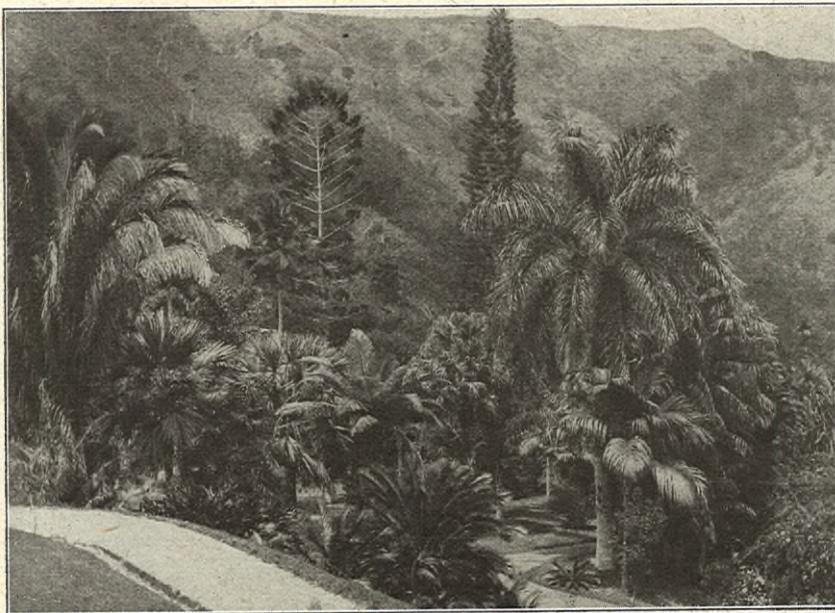
bogvattnet. Hajarna slå måhända sina lömska lofvar, men deras fenor stå ingenstädes att upptäcka. I stället omsvärmas båten af små roddbåtar, tråg och andra paddlingsredskap med en larmande och inbördes hetsigt konkurrerande besättning af tiggaredykare, pojkar, ynglingar eller stora vuxna drullar, som tjugvis störta sig i vattnet efter hvarje från däck nedkastad penny och som dyka tvärs under ångbåtens köl för en på andra sidan nedkastad shilling. De sicksack-sjunkande små silfverslantarne glittra som fiskfjäll i det klara vattnet och de bruna kropparne arbeta sig groteskt ner efter dem från

get till ankar i bukten utanför St. Pierre. Det var gnistrande ljus, fullständigt lä för passad-vinden och följaktligen fruktansvärdt varmt. Mot strandrundningen därinne gick oceanens långa och sömniga dyning. Åsarne och bergen höjde sig nyckfullt bakom och öfver hvarannat, och längst till vänster reste sig vulkanen, Mont Pelée, väldig från sin breda bas, men samtidigt, på grund af den klara luften, icke fullt fattbar till sina proportioner. För ovanlighetens skull var äfven själfva toppen molnfri, och man såg den tunnblå röken sliga upp ur mynningen som från en fredlig lägereld och sakta drifva bort.

En egendomlig ohygge-stämning bredde sig som falaska innanför den annars så muntra relingen. Ty fastän livets ljus spelade omkring oss för full orkester, hörde man de Hades-dömda spöklikt tassa omkring. Den gröna ön hade plötsligt blifvit grå. Allt hvad vi sågo framför oss var lava och aska. En förbränd trästump på krönet af en ås och mot bakgrunden af rytms fortsättning i den högre formationen därbakom var tydligt synlig: i denna dödens sista krampvridning hade den stelnat sista gången La Pelée skakat människorna, — några tiotusen på några minuter — af sig därnere, och med brinnande hand strukit hela skogen och alla sockerplanteringar af sig. La Pelée — "den afskalade!"

Ångbarkasserna lågo färdiga vid fallrepet med sluparna på släp och snart voro ett par

hundra turister satta i land. Jag skulle gå upp ett stycke på Mont Pelée, var min tanke. Vi hade flera timmar på oss. Den vanliga sammanhållningen mellan kottierarna svek, hvar och en drefs åt sitt håll. Efter ett par minuter märkte jag med bultande hjärta — solen var utan all misskund — att jag var alldeles ensam i detta dödsrike af sand och aska: de tvåhundra voro som uppslukade, inte en människa synlig, inte en stämma hörbar. Jag började förstå, att vulkanen var mer än man kunde hinna med på en eftermiddagspromenad under denna glödande förföljelse. Hjärtat sved och skrumpnade i mitt bröst som när man kastar ett lefvande löf på glöden. Jag

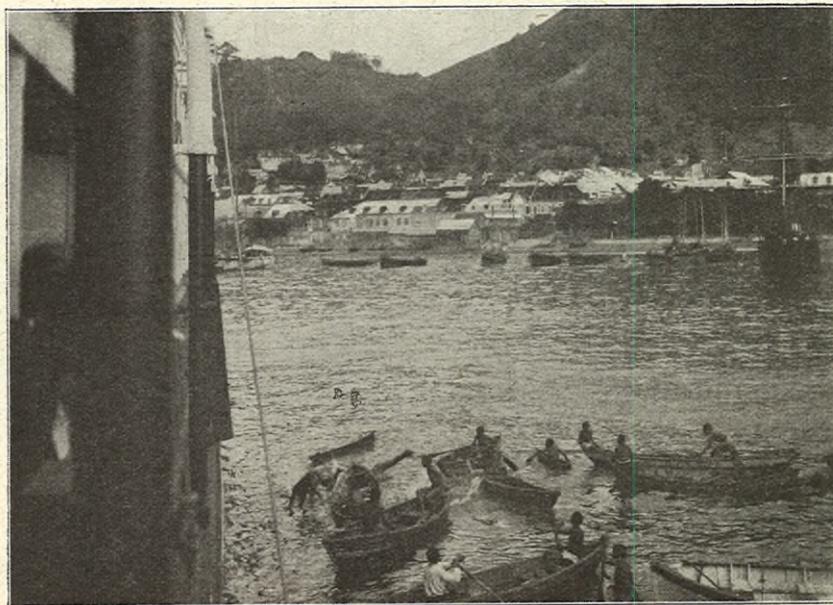
Västindisk tropik.

alla sidor, tills plötsligt ett ulligt och pustande hufvud sticker upp med triumfen i sina tiggande hundögon och myntet mellan fänderna. Ingen under att hajarne hålla sig på afstånd, så mycket skrik och plumsande, kättings- och kolningsrassel tåla icke deras nerver, och de lyckas aldrig öfvervinna sin motvilja för civilisationens buller.

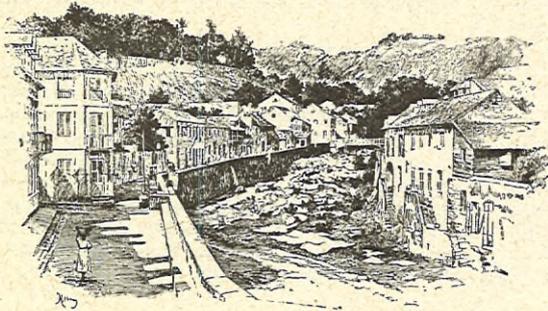
Men medan Fort de France endast blef ett af rundresans albumsblad, trots Exkonungen af Dahomey, som gaf audiens i sitt torpstugeloff utanför staden, hade dagen en annan erfarenhet i beredskap, som i sin hemska kontrastverkan tydligt nog skilde sig från de andra. Tidigt på eftermiddagen gick farty-

Panorama af St. Pierre Martinique, sedt från söder. Rue Victor Hugo går parallellt med stranden från kyrkan och upp Botaniska trädgården till höger. I bakgrunden Mont Pelée.

"fi canotié" dyka efter slantar i St. Pierres hamn.

Rivière des blanchisseuses i St. Pierre.

slod som ensam aktör inför en starrande tom amfiteater af ofattbara mått, och i känslan af att jag pressades ihop till mindre än ett stoftgrand inför denna fruktansvärda likgillighet sviktade mitt förstånd ett ögonblick vid vanvettets rand.

Med en kraftansträngning tvingade jag svindeln att släppa mig. Detta hade alltså varit S:t Pierre.

På sätt och vis var det ju lätt nog att medan man trampade här i den lösa asksanden, uppväcka den från sitt brokiga, myllrande lif så plötsligt utplånade staden från de döda. Grundmursslumparne markerade ännu tydligt hvar Rue Victor Hugo, hufvudgatan, gått fram i en efter strandens svängning anpassad båglinje. Man behöfde icke mer än krafsa i marken med sin käpp förr än de krossade, förbrända rester, som kommo i dagen bland dödsallar och benknofor, vittnade om att här hade en porslinsbutik legat, här hade man sålt radband till de fromma, här hade eleganterna köpt sitt hårvatten, o. s. v. Fort de France låg ju icke långt undan, och man kunde omplantera dess tropiskt lysande n u till S:t Pierres af vulkanens förrädiska grannskap, trots hemska påminnelser i det förflutna, så glömska n y s s. Man såg de tomma, förhärjade kullarnes oroliga höjningar, och kunde tänka sig hur gatorna med trappor och terrasser klättrat upp för branterna. Den fredliga vulkanröken dref i små lätta sommarskyar ut öfver hafvet, och man fallade så väl den trygga, vana sorglösheten hos de ögonblickets barn, som med sina svarta, strålände ögon ibland, när molnringen försvann från bergstoppen, varnat samma tunna skyar högt, högt däruppe. Tysnaden tyngde och brände lika obarmhärtigt som solen, den var fruktansvärd som tysnaden är, då ödets ljungeld slagit ned i de lefvandes mitt, men man kunde ändock ur dess stumma djup höra ekot af melodiskt pladder, gnolade visor, tassande barfotasteg och muntra torgrop.

Stora, svarta spindlar kilade omkring mellan stenarnes gömslen. Några ynkliga gräslufvor hade vågat sig fram här och hvar. En och annan svart ungljur betade de glesa stråna. En och annan neger, som icke sökte dölja, hur omgifningen skrämde honom, kom fram och erbjöd souvenirer, vanligtvis ett halfsmält fickur, som stannat på det ödesdigra klockslaget. De hviskade blott, och man hviskade till dem sitt svar. Icke ens dyningen, som bröt mot bukten, tycktes våga ge sitt fulla brus ifrån sig.

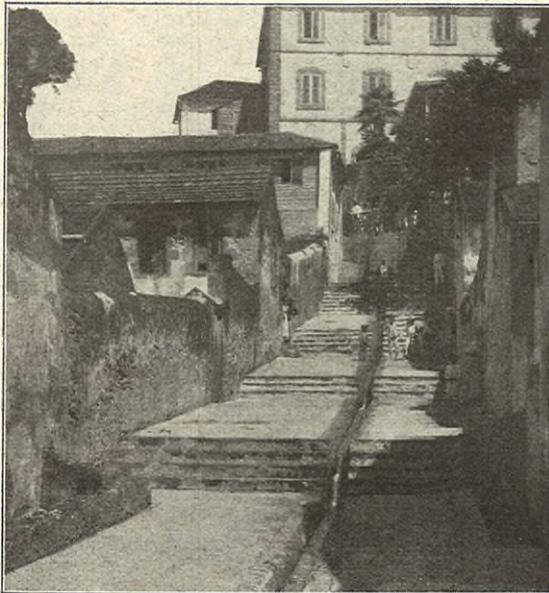
Det var som att vakna från en mara att lägga ut från denna döda strand igen. Väl ombord skyndade jag mig ned i badrummet för att befria mig från en beklämning, hvilken liksom täppt till alla porer. När jag efter en ny födelse åter kom upp på däck, hade ångaren redan lämnat ankar. Tropikernas korta skymning kastade för ett ögonblick sitt

trolska dok öfver den sjunkande vulkanön. Ännu lyste Mont Pelée som en hög båk öfver den blånande mörkningen, ännu såg man de lätta rökmolnen ur dess krater styra ut på sin drömmande färd öfver djupen. Och så slog natten ihop öfver sagan, och med några darande blinkningar från lyktor och ensliga stugor gick Martinique in i minnets värld.

Så hände det en dag, att en okänd bok af en känd författare föll i mina händer.

När Lafcadio Hearn slagit igenom som journalist i Amerika, föll en dag andan öfver honom att han skulle resa. "Exoticas" lockelse låg redan då och grodde i hans själ, och han beslöt sig för en rundtur genom Västindien.

Det litterära monumentet öfver denna lycklandsresa heter "Two years in the French West Indies". Boken börjar med en rad starkt koloristiska, men dock rätt löst ritade dagboksskisser från själfva rundresan ur hamn och i hamn. Innanför detta skal kommer se-

Gata i St. Pierre.

dan den rika kärnan, en rad skildringar från S:t Pierre, af hvilka de till omfånget obetydligaste icke äro de till kärleksfullt tillägnadt innehåll och konstnärlig kraft minst mätade.

Ingen hade rekommenderat boken åt mig — jag tror icke att Lafcadio Hearn då ännu var mer än ett tomt namn för mig — och jag gick till läsningen utan att lofva mig något "särskildt". Ingenting är, tycker jag, jämförbart med att själf få upptäcka något oväntadt. Det man förut känner till genom beskrifningar, afbildningar, dess plats i den bildade meningen o. s. v. vill gärna åtföljas af en mer eller mindre besvärande tvångsföreställning. Vare sig man sedan konstaterar dennas riklighet, reviderar dess felaktighet eller lefvandegör och fördjupar dess innehåll — "äfventyrets" arladagg har en annan friskhet än den kvällningens imma, som breder sig öfver dagens samlade erfarenhet och möda.

Hearns Västindiabok* blef för mig ett dylikt fynd. Och jag har sedan aldrig kunnat fatta, hvarför den stannat på en så fullständig obemärkt plats i hans produktion. Ingen människa tycktes ha hört talas om den, än mindre läst den, hur liflig beundran för Hearns "standardböcker" (om jag så får uttrycka mig) vederbörande än lade i dagen,

* Hearn har äfven skrivit en Västindiaroman "Youma", som är utgången ur bokhandeln, och hvilken jag aldrig lyckats uppdrifva.

och det var en angenäm öfverraskning att äntligen återfinna S:t Pierre-boken i Hearn-essayn i August Brunius' förra julen utgifna, fint och träffsäkert tecknade "Engelska profiler".

Att komma från S:t Pierres aska och hemska tysnad in i dessa skildringars på samma gång intensiva och intima lif är som att gripas af en magisk frambesvärjelse. Men ingen — S:t Pierre må för honom vara mindre än ett namn — skall kunna ge sig hän åt denna bok utan att känna hvilket hjärtesspråk den talar.

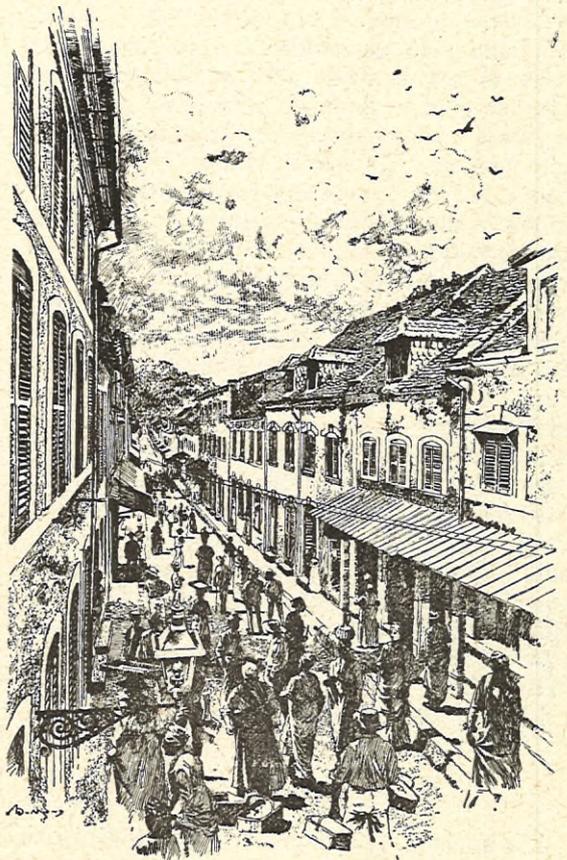
Från första ögonkastet föll Hearn till föga inför S:t Pierres ljusning. Det var icke nog med ett flyktigt besök. Han måste stanna där, lefva där, lefva sig in där också. Och han stannade där i två hela år.

Japan blef ju den kärlek, som utfyllde den mognare delen af hans lif. Det var med Japan han s. a. s. ingick sitt litterära äktenskap. Men S:t Pierre var hans ungdoms första stora förälskelse, och det blir därför en viss glöd i, ett visst flammande skimmer öfver hans skildring, som icke blott är att tillskrifva dess tropiska underlag.

Det var icke bara, att hans grekiska möderne gifvit honom längtan efter det blå hafvet och odysseiska irrfärder i blodet — det var icke blott detta, som gjorde, att han kunde finna sig försatt till Martinique som till sitt rätta element. Äfven som författare fann han där en särskildt gynnsam förutsättning, nämligen den veka, melodiska franska dialekten.

Som barn hade han ett par år gått i fransk skola och åt sin silkonst hade han sedan sträfvat att ge en strängt fransk skolning. Hans språk förenar också på ett säreget sätt franskans fasta, linjerena grace med engelskans smidiga expressivitet. Och när han nu här har att behandla ett materiel, som talar med fransk tunga, passar det hans litterära egenart som ackompanjemang smyger sig till sången.

Ja, St. Pierre var oemotståndligt. Dessa lyckliga, leende människor voro ju såsom barn. De unnade hvarandra så godt, och

St. Pierres hufvudgata rue Victor Hugo.

Läf kemisktväf
faEdra klädning
ar & kappor hos
oss och Ni blir
belåfen-

Örgryte Kemiska
Tväf- och färgeri Aktiebolag Göteborg

KLIPPAN.
Modernaste Finpappersbruk.

Specialiteter:
Finare Post-, Skrif-, Kople-
och Tryckpapper
samt kartong.
Idans textpapper tillverkas af Klippan.

Två lifsgärningar.

främlingen det allra bästa — främlingen, som kom från vinterns länder till deras undan-gömda ö, som greps af yrsel inför den bländande tropiken och som af många varsamma händer måste ledas in på tryggare stigar, förbi febrar, skorpioner, diettel och dåraktiga ansträngningar. "Pas combiné ché" — icke tänka, kära vän, löd rådet, och den mjuka, nästan barnsliga franska dialekten gjorde deras röster dubbelt varma. "Pas combiné", icke grubbla öfver hemliga bekympner och lifvets mening. Men se fick han göra, och hvilken målare har någonsin sett bättre än Hearn, fast han var alldeles blind på ena ögat och måtte varit närsynt infill halfblindhet på det andra? Se, se och skåda djupt in i denna sjudande yppiga värld, och sedan i ord skriva ned partituret till de färg- och ljussymfonier, under hvilkas klanger han vibrerat med en sådan salig "frisson". Han vandrar upp genom skogen på den nästan döda vulkanens sluttningar och kommer fram till sockerrörsfälten, där de jättestarka svarta karlarne svänga sina skårer genom rör och fer de lance-or-mar. Han ser ut öfver havets blåa sköld och känner sig liksom lyft emot himlen däraf, att synranden vidgar sig och höjer sig med honom. På hemvägen möter han "Les portuses", lastbärerskorna, dessa smidiga, lefvande bronsstatyer med drottninghållning, hvilka dagligen, uppför brant och nedför brant, för en dagspenning af 20 sous, ombesörja transporterna till och från det inre af ön och ha sina modiga femtio kilo på hufvudet. Han möter dem, när de vandrat femtio, sextio kilometer på en handfull kost af enklaste slag, och lika stolt är deras hållning, lika spänstiga de snabba stegen, lika godt det leende, hvarmed de blotta sina hvita praktänder. Han språkar med dem, får deras förtroende, deras upplevelser och historier, inskräper i sitt öra deras alt-mjuka tonfall och deras fascinerande joller-franska.

Man läser, och St. Pierre lefver. Ute på redan blåser en grof ångbåtsbas, och det går som en elektrisk stöt genom hela staden: åter en hälsning från världen. Alla de små dykarebytingarne, "ti canoiié" störta ut i sina små paddeltråg, ro för brinnande lifvet ut till fartyget och anropa de höga väsendena där uppe vid relingarne om regn af "sous" och "pennies". Där ligger nu staden, hvit mot sin gröna kuliss. I den strida floden stå de sjungande tvätterskorna öfver knäna i det iskalla vattnet, och bräddarne äro brokiga af kläder på tork. Palmerna resa sina slapp-förnäma profiler. Luften brinner af sol, hafvet blånar af bottenlöst djup. Människorna myllra, nattens spöken äro undanjugade (fast de komma i mörkret, när allt är plötsligen tyst och ingen är ute). Åt Mont Pelée, som ryker däruppe, högt ofvanför skogar och brant sluttande fält, ägnar man knappast en blick eller tanke.

Äfven om tropikens lysande, soliga saga ännu blommade som förr kring St. Pierre's bukt, skulle Lafcadio Hearn's Väslindiabok vara förljant af något annat än nästan fullständig obemärklighet. Som ett vemodigt äreminne öfver tropikens Pompeji är den dubbelt dyrbar.

Låt oss få den på svenska!

För insända, icke beställda manuskript och fotografier ikläder sig redaktionen ej något ansvar.

Hildur Wikblad.

Emerence Carlheim-Gyllenskiöld.

Hildur Wikblad.

EN BILD, SOM HAR MOTER IDUNS läsarinna, skall säkerligen för många af dem framkalla känslor af glädje och tacksamhet, af glädje vid minnet af fjärrare eller mera närliggande lyckliga och sorglösa skolår, af tacksamhet mot henne, som förstod att under skolarbetet i så hög grad tillvinna sig och bibehålla de ungas sympatier och att för dem jämna den ganska ofta af stötestenar besvärliga "lärdomsvägen".

En nära nog femtioårig insats i bildningens tjänst — en hel lifsgärning sålunda — har fröken Hildur Wikblad fullgjort, då hon med slutet af innevarande års vårtermin afgick från Norrköpings östra läroverk för flickor.

Hildur Catharina Charlotta Wikblad föddes i den lilla väna Vetterstaden Hjo den 21 oktober 1847, där fadern, af gammal, ända från Olaus Petri stammande, östgötasläkt, var apotekare. Modern var af den gamla holländska släkten Munthe med släktled från 1400-talet.

Sitt första bokliga vetande erhöi H. W. hos fröken Zenobia Rosenqvist. Såsom varande en kulturbild från den tiden kan omtalas, att i den lilla skolan fördes en betygsbok öfver elevernas välförhållande. Betygsgraderna voro dock ej de nu brukliga, utan lödo t. ex. sålunda: mycket rar, flitig, mycket snäll och söt etc.

Då Hildur Wikblad var blott 10 år gammal, förlorade hon sin mor, hvarefter hon fick sitt hem i Jönköping, hos hofrättspresidenten Aurelius, en hennes nära anförant. I detta fint bildade hem leddes hennes undervisning af de bägge kusinerna, bror och syster — den förre blind, men ovanligt språkkunnig — med så godt resultat, att hon vid ännu ej fyllda 16 år vann inträde vid Kungl. lärarinneseminariet i Stockholm. Äfven i hufvudstaden fick hon sitt hem hos en nära släkting, häradshöfding Lars Herman Wikblad. I dennes musikälskande familj vann hennes intresse för musiken rik näring — hon var själf utrustad med framstående musikalisk begåfning — och det har blifvit sagdt, att hon någon tid drömde om att få ägna sig helt åt sängkonsten.

Men huru som helst — hon blef sin föresatta lifsuppgift trogen och aflade lärarinneexamen år 1866, och sitt kall som lärarinna har hon som få älskat och skött med aldrig svikande intresse. Samma år grundade hon, på inrådan af fru Thenberg, seminariets föreståndarinna, tillsammans med fröken Vilhelmina Löfholm, Oskärshamns elementarskola för flickor. Där stannade hon till år 1868. Var åren 1868—1873 lärarinna vid Linköpings elementarskola för flickor, därefter under ett år vid Mathilda Halls skola i Göteborg. År 1874 anställdes hon vid Norrköpings nya elementarskola för flickor — sedermera Norrköpings högre skola för kvinnlig ungdom — först såsom lärarinna, sedan tillsammans med fröken V. Löfholm såsom föreståndarinna till år 1903. Då sistnämnda år deras skola tillsammans med fröknarna Malms sammanslogos till Norrköpings östra läroverk för flickor, hade de båda seminariekamraterna och vännerna, frånräknat H. W:s år i Göteborg, arbetat tillsammans under en tidrymd af 37 år.

År 1903 ingick fröken Wikblad jämte fröken Karin Malm såsom föreståndarinna vid Norrköpings östra läroverk för flickor och bibehöll denna befattning till och med höstterminen 1909. Kvarstod

såsom lärarinna vid skolan till vårterminens slut år 1915.

I ovanligt hög grad rikt utrustad å både hufvudets och hjärtats vägnar, är Hildur Wikblad högt skattad af alla dem, som haft lyckan att lära känna henne, af kamrater såväl som af lärjungar. Med sin enastående arbetsförmåga, sina stora kunskaper, hvilka hon dock aldrig fört "till forgs", med sin ödmjukhet, sin själförsakelse, sin omutliga rättvisa skall hon alltid stå som ett föredöme. Men så har ock den röda tråden i hennes lif varit hennes djupa gudsfruktan och hennes tillförsikt till Gud såsom hjälpare.

Emerence Carlheim-Gyllenskiöld.

DEN SOM MINNES 40 Å 50 ÅR TILLBAKA, erinrar sig säkert ibland de personligheter, till hvilka man i barndomen sett upp med vördnad och kärlek, en alldeles särskild typ af kvinnor, som nu håller på att försvinna.

Det var den kvinnliga släktingen, som i så många familjer lik en god tomt vakade öfver allt och alla, och med sitt oegennyttiga och ihärdiga arbete bidrog till familjens trefnad och välstånd. I bland dem, som det blifvit förunnadt att med fullt bibehållna själskrafter sålunda sprida sitt arbetes välsignelser in i tredje generationen se vi här en nitioårig dam, fröken Emerence Carlheim-Gyllenskiöld. Dotter af regementsauditör Salomon Ch. Gyllenskiöld och hans maka, född Bergius, uppväxte Emerence jämte tre bröder och två sysstrar på gården Wedeslöf i Småland. Uppfostrad som ungdomen blef i den tidens nästan militära lydndsplikt, danades nog därigenom den själfbehärskningens kraft som så att säga utgjort grundvalen för ett lif af arbete och möda. Döttrarna fingo ju undervisning af brödernas informator, men hufvudvikten lades vid att så tidigt som möjligt deltaga i alla hushållets bestyr. Den glada, lifliga Emerence tillägnade sig nog med lätthet alla de kunskaper, som då stodo hennes kön till buds, men det blef dock hennes praktiska sinne, som mest kom till användning. Först i egna hemmet, så i brödernas och nu sist i brorsbarnens hem har hon alltså nedlagt sina krafter i offervillig, vidhjartad och glad kärlek till sina närmaste. Såsom den där ofratt sina dagars ro, sina näfters sömn för att lindra andras smärtor, vaka öfver späda lufs ans och att leda unga sinnen till det goda har hon gjort en ädel gärning och är en efterföljansvärd förebild. Får man nöjet att språka med henne har hon mycket af intresse att berättat från 18-hundratalets värd och de stora personligheterna då, men äfven nutidens människor och rörelser följas af hennes lifliga intresse. Med sällspord lätthet uttrycker hon sig i en vidlyftig korrespondens med en både äldre och yngre vänkrets och såväl i bunden som obunden form. Nu bosatt i Skara, hos brorsbarn därstädes, är hon en af de vördade åldringar, man gärna uppsöker och hedrar och som väl besanna läran att själen åldras ej.

Iduns kvinnliga akademi.

MED ANLEDNING af att fröken Sofia Gumælius, som inom Idunakademien representerade affärsvärlden, aflidit i början af detta år, riktas härmed en vädjan till vår läsekrets att inkomma med förslag på någon svensk affärskvinna, som kan anses lämplig att intaga den ledigvordna platsen. Vidare anhåller akademien att våra läsare behagade inkomma med motiveradt förslag till pristagare för 1916, hvari angifves någon svensk kvinna, som kan anses berättigad till hederspriset, 1,000 kronor, för belönande eller främjande af någon förtjänstfull kvinnlig gärning. Förslaget torde adresseras till akademiens sekreterare med d:r Karolina Widerström, Gamla Kungsholmsbrogatan 19, Stockholm, och insändas ju förr dess hellre, senast före utgången af oktober månad.

Doktor Tage Sjögrens Röntgeninstitut

STUREGATAN 8 - STOCKHOLM
för undersökning af bensystemets skador och sjukdomar, lung-, hjärt- och mag-sjukdomar m. m. samt för behandling af vissa tumörer, struma, körtelsvulster, kroniska hudsjukdomar, såsom eczem, hudkräfta, hår- och skäggsvamp m. m.

Ni är viss på att få det bästa då Ni köper

CEREBOS SALT

Den kyrkliga vigseln.

ISAMBAND MED KYRKOMÖTETS snart förestående behandling af den nya äktenskapslagen har den gamla, många gånger diskuterade frågan om prästens skyldighet att viga fränskilda åter kommit på dagordningen, i det att en ganska omfattande rörelse uppstått bland prästerskapet för att nu, då lagändring dock skall ske, varda befriade från denna skyldighet. Som alla rörelser af allmänna intresse har äfven denna gifvit anledning till liflig och delvis fänkvärd polemik.

Motstånd mot rörelsen har, som naturligt är, ej heller saknats inom prästernas led. Det har gjorts gällande, att många förbindelser mellan personer, som ej förut varit gifta, äfvenledes kunna vara ur högre sedlig synpunkt sårande — mera sårande kanhända än vissa förbindelser mellan fränskild make och annan person; och det går dock ej an att göra prästen till domare öfver hvar enskildt fall. Ergo, när han ändå mot sitt samvete måste viga vissa ogifva, kan han lika gärna gå på i Herranom och viga huru många och huru omoraliskt fränskilda som helst.

Det måste dock medgifvas, att härvidlag finns en åtskillnad. Det måste dock kännas motbjudande för en samvetsgrann man, för hvilken religionen är det utan all jämförelse högsta lifsvärdet, att i samma ögonblick han förlänar dess helgd åt ett äktenskap, nödgas tänka: "Där och där, kanske i denna samma stad, sitter en gråtande hustru, som denne brudgum gifvit just dessa löften, eller en ensam man i ett sköfladt hem, tröstande barn, som kallat denna brud moder och kanske i denna stund snyfta fram sitt "Hvarför kommer inte mamma hem?" Låtom oss tillspetsa fallet därhän, att just denne präst förrättat den förra vigseln! Eller låtom oss tvärtom göra fallet så litet rörande som möjligt: inga öfvergifna barn, ingen otröstlig öfvergifven make, kanske tvärfom en som själf står i begrepp att ingå nytt äktenskap. Blir det därför mindre, de brutna löftenas skriande hån mot de löften, prästen nu måste förklara heliga? Nej, prästerna ha rätt, det måste vara motbjudande att förrätta sådana vigslar, det måste vara vidrigt.

Och dock ligger det mera i den ofvannämnda invändningarna än i de flesta andra som gjorts. Som till exempel den, att då prästerna hittills mot sitt samvete vigt fränskilda, bör det icke vara mera påkostande att göra det hädaneffter. Liksom om det att ett tryckande missförhållande hittills existerat, skulle nu ett skäl emot upphäfvad det! Ett utmärkt exempel på huru ogeneradt de (som jag förmodar) frisinna, när det passar deras syften, begagna sig af ända till fånighet konservativa argument. Eller den att kyrkan icke får skilja sig från riksdagen. Är det då nu icke nog med regerande riksdag? Skall riksdagen äfven dekretera hvad som för hvar och en af oss är religion och rätt och dygd, och kyrkan ödmjukt inställa sin uppfattning därefter? Hvertill tjänar då kyrkan? Är den ingenting annat än ett regeringsdepartement?

Med mera rätt kan då framhållas, att prästens frihet att viga eller underlåta skulle kunna leda till godtycke, mannämån och i värsta fall till trakasserier. Rättvisa skulle under alla omständigheter vara svår att iakttaga. — Det kan ju tänkas att en fullkomligt oskyldig make eller make vunnit befrielse ur ett outhärdligt äktenskap, och sedermera

vill i verklig kärlek ingå ett annat, som lofvar att bli vida mera värdigt äktenskapets namn. I så fall skulle väl prästen svärligen vägra sin medverkan. Men näst efter kommer ett fall, där skuld och oskuld äro nå g o i mindre klara och däreft ännu ett och ännu ett, och alltjämt måste prästen säga sig: har jag gjort detta, kan jag knappast vägra att göra detta. Hvar skall gränsen gå? Därtill kommer, som äfven framhållits, att det är svårt eller omöjligt för den utomstående att döma om skuld eller icke skuld. Huru ofta finna vi icke, då vi få tillfälle till djupare inblick i ett förhållande människor emellan, att skuldens tyngdpunkt ingalunda ligger där allmänheten tror. Huru ofta har icke den, som i en eller annan riktning förgår sig, pinats, enerverats och hetsats därtill af daglig hjärtlöshet, likgiltighet och egoism? Och den som på detta sätt dag för dag konsekvent underminerat en annans själfbehärskning står i egna och andras ögon som den rättfärdiga och säger: Se, så han (eller hon) bär sig åt! "Alle sige de at Jeppe drikker, men ingen siger hvorfor Jeppe drikker", heter det i Holbergs "Jeppe paa Bjerget". Den sanningen har i alla tider sin tillämpning på tusen sinom tusen äktenskap.

Att tillerkänna åt prästerskapet en sedlig censur öfver de äktenskap, som ingåtts — låt vara blott de fränskildas — vore att lägga en alltför tung och svår börda på de enskilda prästernas axlar, och den olikhet i förfarandet, som komme att bli en följd däraf, vore icke ägnad att betona kyrkans fasta sedliga ståndpunkt.

Men det finnes, om man kunde besluta sig därför, ett sätt att undvika både denna svårighet och tvånget för prästen att handla mot sitt samvete, nämligen om lagen vägrade alla fränskilda rätt till kyrklig vigsel. Det har funnits en tid, då staten kunde i sedlighetens och ordningens namn ålägga prästen att viga ä f v e n de fränskilda, för att undgå den förvirring och de lösa förbindelser, som skulle blifvit följden af en vägran; den tid nämligen, då intet annat sätt fanns att ingå äktenskap än det kyrkliga. Nu däremot ligger saken enkelt — om man det vill. För de ogifva, för änklingar och änkor står den kyrkliga vigseln till buds; de fränskilda få nöja sig med den borgerliga.

Mot denna ståndpunkt komma många invändningar att resas. Främst skall man säga: Skulle då staten träda i konflikt med statskyrkan; hvad staten förklarar tillåtligt, skulle alltså kyrkan förklara ofillåtligt? Ja, men däri ligger intet motsatsförhållande, endast ett gradförhållande. Det sedliga kraf staten uppställer kan icke vara högt, icke vara positivt; den kan endast förbjuda, fordra af sina underlydande icke-brott. Kyrkan måste kräva mera, så vidt den alls har någon praktisk uppgift; den måste uppställa ett positivt mått, fordra dygd. På många områden äro vår tids demokratiserande tendenser farliga, men aldrig så som på sedlighetens. I det politiska, det sociala, det ekonomiska, det kulturella lifvet må vi förfölja och slå ned på allt som reser sig öfver den grå jämnstrukenhetens matta; det kan hafva fatala konsekvenser nog att göra så, men på det sedliga området blifva de förödande. Må vi för Guds skull icke säga, att människorna icke kunna komma högre än till statens icke-brottslig; må vi icke förneka att det finns grader i dygden, och att kyrkans uppgift är att lyfta, icke alla i klump, men individerna en för en, till den högsta möjliga grad! Det sedliga

ideal, som framgått ur mänsklighetens långa utvecklingsarbete, är det monogamistiska, och tycket af tvegifte kan aldrig utplånas från den fränskildes giftermål. Hvad som är gjordt kan aldrig göras ogjordt, alltså ej heller ett äktenskap. Existens i minnet är, äfven den, existens. En kvinna, som i lifvet har två män, af hvilka hon tillhört den ene och tillhör den andre, må vara i borgerlig mening så hederlig och ärbär som hälst; i rent sedligt hänseende kan hon icke stå högt som den kvinna, som aldrig vetat af mer än en man. Hennes äktenskap kan icke bli det samma som dennas, ty i hvar förtrolig stund äro de icke två utan tre, de två närvarande i verkligheten, den tredje i minnet.

Plägsed och bruk ha omedvetet erkänt detta. Slöjan har varit förbehållen den jungfruliga bruden, utan att detta ansetts som någon chikan mot de brudar, som icke fingo bära den. I gamla tiden vägrade icke kyrkan vigsel åt någon, men endast den ärbära bruden fick bära kyrkkronan. Nu, när den kyrkliga vigseln icke längre är nödvändig för att förläna förbindelsen laglighet, finnes intet hinder för att behandla densamma som man förr behandlade slöjan och kyrkkronan.

Nu skall det ringa konst till att framkonstruera ett fall, där den fränskilda och omgifva framstår snövit som en ängel, och att genom att peka på detta söka uppvisa hjärtlösheten i ofvanstående förslag. Men ett sådant fall har intet inflytande på frågans läge. Lagen måste afse det typiska fallet, ej undantagsfallet. Det finnes ingen lag så förtäfflig, att den ej mot vissa enskilda blir orättvis. Detta måste då den enskilde, i känslan af lagens allmänna rättvisa och nödvändighet, bära som man bär andra oförskylda lidanden: det kan icke hjälpas.

Vidare har en af motståndarna till prästernas kraf på samvetsfrihet sagt, att prästen ej i vigseln skall ge religiös sanktion åt äktenskapet, utan "frambara evangelium" till de blifvande makarne. Och evangelium gällde ju främst syndarne; alltså vore det lika grymt som okristligt att vägra det åt de fränskilda.

Härtill är främst att anmärka, att skilsmässa med åtföljande omgifven torde vara relativt sällsynta på de håll där man åtrår religiös helgd öfver ingående af ett äktenskap. Talrikast äro de i alla händelser inom de kretsar, där man redan vid det första äktenskapet föredrager att begagna sig af den borgerliga vigseln. Men om en fränskild make eller make vid ingåendet af ett nytt äktenskap ej kan känna sig lycklig utan att höra evangelium — hvad hindrar? Må de till bröllopet inbjuda en präst, som efter hemkomsten från rådhuset "frambar evangelium" i hvilken form han finner för godt, läser välsignelsen och lämpliga böner, gör det hela så högtidligt han och de behaga!

Men rör icke vid vår vackra, vackra brudvigsel, det härligaste vår kyrkliga handbok äger! Äfven därmed har man nämligen hotat, ty då skulle "många af svårigheterna försvinna". Det vill utan omsvep säga, att man skulle sänka dess nivå, så att den kunde "passa i både runda och fyrkantiga hål", så att ur densamma ej kunde utläsas något kraf på trohet för lifvet, på sin höjd en beskeddlig hemställan om sådan; och så att den kunde läsas både två och flera gånger öfver samma person utan att kränka och förhåna sig själf. — Ja, det var också en utväg!

Men väljer kyrkan den, då har den sålt sin förstfödsrätt utan att förvärfva ens en gryn-välling; då finns det ingen nivå, till hvilken den icke kan sjunka — eller, förlåt, anpassa sig.

ANNIE ÅKERHIELM.

Lilla Yvonne.

DET VAR TIDIGT PÅ SÖNDAGS-morgonen. Den gamla allvarliga rue du Louvre hade förlorat sin prägel af gedigen arbetsgata. Den låg och gassade sig lättjefullt i solen som om den hvilade ut efter alla de tunga arbetsåkningarna, hvilka om hvardagarna skuro djupa spår i den feta, fuktiga asfalten. Basarernas varor voro inom lås och bom. Inga ifriga köpare frängdes på trottoarerna och till och med postens hufvudkontor, som annars belägrades likt en börs af brådskande människor och framstörtande automobiler, tycktes unna sig en liten helgdagslur.

Upppe hos juveleraren voro emellertid alla i rörelse, fast klockan ännu inte slagit sex.

Farfar drog upp pendlerna. Mamma och köksan Marguérite ordnade med matsäckskorgen. Jean, betjänten, och patron själf höllo på med att pumpa upp en ny luffring till automobilen och lilla Yvonne, hvitklädd från topp till tå, och den hvita lapphunden Pyram rusade likt ett par ofantliga snöflingor från rum till rum utom sig af ifver och glädje.

Söndagen var familjens stora nöjesdag.

Hela veckan arbetades det under högrtryck. Från åtta på morgonen till åtta på kvällen med endast en timmes frukostrast saft madame väl friserad och iklädd en präktig sidenblus vid kassan i butiken, vänligt småleende mot kunderna, patron uppehöll sig oafbrutet i verkstaden, iförd den blåa arbetsblusen, och farfar pendlade troget mellan bägge. Vagnen, som hemkörde eleverna från kursen, hade redan för en timme sedan stannat framför porten, när herr och fru Lebrun kommo upp i våningen, och då Marguérite ändtligen satte fram den rykande soppan på bordet, var lilla Yvonne ofta så trött att hon somnade. Och redan vid tiotiden lågo Monsieur och Madame och pratade förtroligt i den stora mahognysängen, medan farfar hördes snarka i rummet bredvid. Makarna Jean och Marguérite stegade upp till sitt lilla rum i sjätte.

Så förflöto veckans sex arbetsdagar, med undantag af torsdagen, då släkten samlades kring farfar i den stora, gammalmodiga våningen rue de Louvre. Som onkel Alfreds bodde borta i Auteuil, och kusinerna Henri och Gustave icke slutade sitt knog före half nio, hade klockan ofta slagit nio, innan man satte sig till bords. Men den middag, som nu serverades, skulle smakat mindre hungriga magar, och farfars rödvin kunde i fyllighet mäta sig med presidentens. Efteråt slogo alla sig ner i en stor ring under kristallkronan i salongen, drucko kamomillté och skämtade muntert med hvarandras små svagheter. Klockan kunde bli både elfva och tolf. Hunden Pyram afskydde emellertid nattsöl, och gick det öfver den tiden, blef han orolig och började draga tante Mathilde i kjolen. Det var hon som alltid först gjorde upp-brott.

Ännu en stunds prat om djurets underbara kloshet och man skildes åt, kyssande hvarandra öfver lag.

På konserter och teatrar blef det nästan aldrig af att gå. Inte af sparsamhetsskäl, men därför att ingen orkade efter den långa arbetsdagen. Där emot skulle det aldrig fallit herr och fru Lebrun in att sluta arbete, emedan de icke behöfde det. Därtill voro de ej gamla nog och hade ingen vuxen son som, enligt familjetradition, kunde öfvertaga affären. Denna gång måste det bli mågen. Det kunde dock icke nekas, att makarna så smått började fitta sig om efter den, som lämpligen kunde gifva in sig i affären, fast lilla Yvonne endast var sexton år.

I nära hundra år hade namnet Lebrun stått att läsa i guldbokstäfver öfver den oansenliga guldsmedsbutiken rue du Louvre. Och de förbigåen-

de, som kastade en blick i dess smala fönster där det hufvudsakligen skylfades med turkosringar, amefistbroscher och guldkedjor, kunde ingalunda ana att den under årens lopp förskaffat sina ägare en betydande förmögenhet, som intet rötägg förskingrat.

När Lebrun junior i sin ordning lagt en miljon till de föregående, sade han en dag till sin far:

— Far, nu köpa vi en automobil! Yvones hemgift är för länge sedan betryggad. Förutom att vi kunna använda den för affären, blir det roligt för oss att fara omkring litet om söndagarna. Och doktorn sade häromdagen, att flickan behöfde vara mer ute i friska luften...

Aldrig hade farfar gått in på en sådan nymodighet, om han varit i sin fulla kraft, men gubben började bli slö och orkade i sin hjärtans godhet icke säga nej, då det gällde hans mest älskade barnbarn.

Med hjälp af en vän, som var ingenjör, köpte Lebrun junior samma vecka en magnifik automobil, för hvilken familjen skulle få skaffa ett par hundra francs mer om året. Denna utgift ångrade dock ingen. Hvarje söndag i fullt eller vackert väder bar det af på långtur, och snart fanns ej det hörn af Frankrike som familjen Lebrun icke beskådade. Lilla Yvonne lärde både sitt lands geografi och historia in i detalj. Ja, hon kunde på sina tio fingrar alla de lustslott, som ägts af Ludvigarnas älskarinnor. Och det var icke få!

Pappa intresserade sig mest för katedraler. En söndag togs Reims underbara klenod i närmare skärskådande, en annan Chartres', en tredje domen i Amiens. Mamma däremot var naturdyrkare. Hon älskade att jämföra vallée de la Meuse med Seinens dalgångar. Farfar liksom Pyram var nöjd bara man fick ett treffligt frukostställe. Jean höll på att farten skulle vara god, och hans nöje bestod i att kunna distansera de andra automobilerna på vägen, medan Marguérite skrek i högan sky hvarje gång en dylik susade förbi.

Denna söndag — liksom alla andra — gaf familjen efter slutade rustningar sig i väg klockan half åtta. I sakta mak gled vagnen genom de ännu tomma gatorna. Snart var man utom tullarna, hvarest bensinförrådet skulle förnyas. Här kostade den två sous mindre per liter. När tankarna väl voro fyllda och Versailles passerats, blef det lif i patron, som satt vid ratten.

— Nu, mina barn! ropade han, och det bar af i full fart utför den snörröta hvita landsvägen. Endast alléernas trädtoppar skyntade. — I dag ska vi fara till Diane de Poitiers' lustslott i Normandie.

Yvonne klappade i händerna, och alla smålogo.

— Ja, lilla Yvonne, sade farfar och knep henne i kinden, du vill väl också snart ha din prins?

Pappa och mamma tänkte på förste man i verkstaden, den utmärkt skicklige och hygglige Le-grand. Yvonne på Pierre Gay, kusinernas vän, som hon träffat hos tante Mathilde och som vunnit hennes unga hjärta för lifvet.

En sådan blick han hade, och så god som han var! Men han måste till Montevideo och förestå sin fars exportaffär. Aldrig, aldrig skulle de vilja låta mig resa så långt, tänkte hon med en suck. Så kysste hon på fingret åt sin far och rullade ihop sig i ett hörn likt en kattunge samt somnade. Mamma slumrade redan i det andra. Och damerna kvicknade icke till förr än automobilen bromsade med en darrning framför ett vackert renässansslott.

Allmän urstigning och afpälning. Sällskapet styrde så sina steg direkt mot slottet.

Medan patron med guideboken i hand demonstrerade byggnaden för de sina, dök en gammal man upp och frågade om han ej fick visa slottets inre. Anbudet mottogs med förtjusning. Gubben gick förklarande från rum till rum och var ytterst välfalig när det gällde slottets forna härskarinna. Han kallade henne helt enkelt Diane, som om äfven han haft sina rättigheter. Yvonne lyssnade med förtjusning till hans tal — det rörde sig ju om

kärlek — medan de äldre försjönko i beundran framför en liten monter med antika smycken.

Från det tillbommade slottet var det härligt att komma ut i det klara solskenet, som lyste öfver den öfvergifna parkens gamla träd. Familjen slog sig nu ner under en grönskande alm, där tjänstefolket dukat fram frukosten. O, hvad det smakade! De härliga sardinerna till det läckra hvita brödet och det osaltade smöret, de stekta hönsen, af hvilka alla fingo sig en vinge att knapra på, gräddosten, rödvinet, frukten och kaffet sedan, som Marguérite svept in i sin egen schal.

Efter måltiden var det farfars tur att taga sig en liten sista. Mamma bredde en hvit näsduk öfver hans ansikte för flugorna och slog sig därpå ner bredvid sin make.

— Pappa du! Visserligen går Yvonne endast på sitt sjuttonde år. Men vi måste i alla fall allvarligt tänka på hvem som skall bli hennes make och hjälpa oss i affären... Det är icke utan, att jag skulle vilja hvila mig litet och själf ser du klen ut. Den bästa man jag kunde tänka mig för vårt älskade barn är Le-grand... Han är redan som en af familjen. Visste han att han hade detta hopp i framtiden, kunde vi redan nu taga oss en månads ferier om året. Pengar är inte allt i lifvet. Man måste äfven få njuta litet däraf... Ja, min vän, du ska inte tro jag beklagar mig. Ingen kan vara lyckligare än jag.

— Min flicka lilla, du har rätt som alltid. Le-grand är redan nu min höggra hand. Ibland tror jag han funderar på att etablera sig. Så det vore nog bäst tala med honom därom... En bättre karaktär än hans kan man icke tänka sig, af god familj och icke alldeles utan medel. Tror du barnet kan tycka om honom?

— Hon är ännu så ung — och skämtar alltid gladt med honom... Han är tolf år äldre än hon, men det är du också gent emot mig. Ibland tror jag dock att hon på allvar fäst sig vid Pierre Gay.

— Det vore bra sorgligt. Hans mor är af en gammal adelssläkt, och säkert vill han ha en förnämare maka. Och så skall han ju till Montevideo. Aldrig kan jag skiljas från barnet.

— Låt oss tala litet vid henne i dag. Yvonne! ropade fru Lebrun.

Yvonne kom springande med händerna fulla af vilda violer och rosor och slog sig röd och varm ner bredvid föräldrarna.

— Lilla Yvonne. Tror du, att du skulle vilja om något år gifva dig med — —

Pappa fick ej sagdt något mera, ty Yvonne lade sin hvita hand öfver hans mun och sade.

— Nej, pappa, aldrig! Med den du menar...

— Hvarför det? Både jag och din mor hålla af honom som en son. Är det någon annan du tänker på?

— Pappa! Mamma vet det... En af dagarna kommer ni att få besök af herr Gay, Pierres far, Pierre är en utmärkt ung man. Hör bara hvad tant Mathilde säger! Han är äfven rikare än vi.

— Barn, du vet att hans far ämnar sända honom till Montevideo. Inte kan du vilja lämna dina föräldrar?

— Nej... men jag håller så af honom och han af mig, pappa.

— Gays är fina, ansedda människor, suckade pappa.

— Inte sant, pappa? Och sådana ögon Pierre har, mörka som penséer. Le-grands äro ju som små korinter. — Mamma, ni måste i alla fall taga emot herr Gay och tala vid honom. Kanske kunde han låta sonen stanna i hufvudaffären!

— Ja, i så fall fick man väl finna sig, sade mamma. Kusin Henri finge då öfvertaga affären. Det skulle nog farfar gilla...

— Låt oss inte vidare tala om saken, sade herr Lebrun. Det tar bort mitt goda humör. Klockan är för resten ganska mycket, och jag tänkte vi skulle taga en stor lof och komma hem till Paris södra vägen.

Sagdt och gjordt. Alla packade in sig i automobilerna, som ånyo surrade framåt öfver snöråta, bländhvita vägar, gjorde en ofantlig krök och kom tillbaka till Paris i motsatt riktning mot den man kört ut.

Tidigt följande morgon kom en betjänt med ett bref. Det var från herr Gay, som utbad sig ett samtal med herr Lebrun följande dag klockan två.

När salongspendylen på tisdagen slog tvåslaget, infann sig äfven herr Gay, iklädd svart redingote, randiga byxor, hög hatt och pärlgrå handskar. Han mottogs artig af makarna Lebrun.

Herr Gay gick rätt på saken:

— Ni vet säkert att våra barn fattat tycke för hvarandra, och jag kommer här för att anhålla för min äldste sons räkning om er dotters hand. Det vore mig en stor glädje, om min son kunde få komma in i er aktningvärda familj... Jag hoppas ni själfva icke ha något emot förbindelsen?

— Visst inte, herr Gay. Både min hustru och jag äro mycket smickrade åt ett så hedrande anbud, men...

— Min son kommer att öfvertaga affären i Montevideo, som afkastar en 30,000 och dessutom innehåller han sitt moderne, som belöper sig till 25,000 i ränta eller räntan på en miljon francs.

— Vi gifva äfven vår dotter en däremot svarande hemgift, sade herr Lebrun. Dock, innan vi närmare diskutera deras ställning, måste jag säga, att vi svärligen kunna låta vårt enda barn resa så långt bort...

— Det blir för en tio år. Min son inträder i hufvudaffären, så fort den andra blir upparbetad, och han kan ju för resten taga sig ferier dess emellan. Jag insisterar, därför jag vet att er lilla älskliga Yvonne vunnit hans hjärta och att hon tycks besvara hans känsla.

— Hon är så ungl! Trots den utmärkta framtid ni förespeglar henne måste jag säga, att vi hoppas hon skall välja en make, som kan öfvertaga vår affär och bosätta sig här —

— Ja, det kan jag förstå. Men det är med sorg jag drar mig tillbaka. Jag är riktigt rädd för hur min son skall taga denna vägran.

Med dessa ord bjöd han farväl, och makarna följde honom ut under många arlighetsbetygelser. Så fort han aflägsnat sig, kom Yvonne inrusande. Hon var upplöst i tårar.

— Inte kan du vilja lämna oss och farfar? sade mamma.

— Nej, men jag gifter mig aldrig med någon annan!

Och därvid blef det.

Några år förflöto från denna dag. Giftermålsanbuden regnade ner öfver lilla Yvonne, men hon svarade stadigt nej. Legrand, som var utledsen att gå och vänta, öppnade en konkurrensaffär midt öfver gatan.

Upp i rue du Louvre gick allt sin jämna gång: Arbete, familjefester och automobilfärder om söndagarna.

Lilla Yvonne, som nu fyllt sitt adertonde år, började så smått hjälpa mamma med bokföringen och Marguérite med styrkning och mallagning. Hon drog upp pendylerna i stället för farfar. Hon sydde sina klädningar, kappor och hattar. Ja, hon hade blifvit så själfständig, att hon gick ner i magasin du Louvre utan att taga Jean med sig.

Tänk, flickan gick ett helt kvarter ensam på gatan! Så illa det skulle se ut om hon mötte någon bekant... Hon blef väl aldrig tilltalad af någon? — Nej då, sa Yvonne och rodnade.

Ty dagen innan mamma gjorde denna fråga, hade hon i själfva hörnet af rue du Louvre och rue de Rivoli stött ihop med Pierre Gay. Hon blef så häpen, att han åter var i Frankrike, att hon glömde gå förbi med en böjning på hufvudet utan stanna och pratade med honom. Bara fem minuter!

Men på de minuterna hade han hunnit säga henne, att han under dessa två år i främmande land icke glömt henne och att han nästa gång icke äm-

ade fara utan henne. Om hon ännu tyckte om honom?...

Yvonne smålog endast, men blicken ur de mörka, trofasta ögonen tycktes lugna honom.

Detta var en fredag. Följande dag gick Pierre in i butiken och talade en hel timme vid fru Lebrun. Han väddade till hennes kvinnohjärta och ordade så vackert om kärlek, som intet förmår rubba, att han vann henne för sin sak. Och därmed var segern viss.

På söndagen träffade han och hans far — af en händelse — ihop med familjen Lebrun i Fontainebleaus park. Torsdagen därpå voro de inbjudna till familjemiddagen vid rue du Louvre, och förlöfningen eklaterades.

Under den månad som föregick bröllopet, hann ingen tänka på skilsmässan. Därtill var det för mycket att ordna med, profva och köpa. Själva bröllopfesten skulle gå af stapeln i Pavillon Bleu i Saint Germain. Lebruns ville visa att de icke skydde några kostnader, när det gällde.

Dagen rann upp lika strålande som den unga bruden och brudgummen i deras första kärlekslycka. Från märeriet bar det af till kyrkan, och från kyrkan förde den kära automobilerna, kapitonnerad i hvitt siden och prydd med skära rosor, det eleganta unga paret till Saint Germain, där en ståtlig bröllofsfrukost intogs under bästa stämning. De nygifva fotograferades. Hela brölloppsskaran kinematograferades. Allt var fröjd och gamman. Ja, de nygifva hunno göra sig resfärdiga utan att sorgen bemäktigade sig föräldrarna. Dessa tänkte och talade endast om hur förtjusande deras dotter tog sig ut i sin nya värdighet af ung fru.

Dock, när alla stodo vid Gare du Lyon för att åse affärden, höll herr Lebrun på att svimma. Och hur tomt var det ej när man kom tillbaka i våningen! Pyram irrade från rum till rum sökande sin vän och lekkamrat, och farfar satt i sin stol utan att säga ett ord. I köket snäste Marguérite Jean så fort hon kom åt.

— Skrif du genast ett litet ord till Lyon, sade mamma till sin nedbrutne make, och säg att vi ska sända fotografierna. Vet du, jag har mina aningar, att de inte komma att dröja där borta så länge. Du vet att de brukar slå in...

Pappa slog sig ner vid skrifbordet, och det var inte utan att han kände sig litet hoppfullare.

Mammans aningar brukade verkligen slå in.

Året gick. Hvarje dag föreföll föräldrarna i början som en evighet. Så småningom började dock allt gå i de gamla spåren. De liksom Yvonne skrefvo någon sida hvarje dag, men brefven afsändes först en gång i veckan. På måndagen, så att hon fick höra hur de haft det på sin söndagsutflykt. Visserligen kommo brefven ej fram på en och en half månad, i bästa fall, men ändock...

Yvones bref voro riktiga resebeskrifningar. Lika kvicka och lifliga som hon själf.

Hvad det kära barnet fick se mycket! Och hur lycklig föreföll hon icke sedermera i sitt nya hem på andra sidan jordklotet.

"Min Pierre och jag, jag och min Pierre", hette det på hvarje rad.

Det var bästa belöningen för föräldrarnas stora uppoffring.

Då halfåret gått fingo de något nytt att tänka på. Den unga familjen väntade sig en arfvinge. Herr och fru Lebrun kallade hvarandra redan för morfar och mormor och talade om den glada händelsen med sina kunder och arbetarna på fabriken. När tiden närmade sig, började mamma oro sig öfver att hon icke kunde närvara vid barnets födelse, men pappa var nu den lugnande.

Sista brefvet, som de afsände från Paris, var dateradt den 20 juli 1914.

Kriget bröt ut! Makarna Lebruns första tanke gick till dottern. De glädde sig i hemlighet åt att hennes make som chef för ett handelshus i en annan världsdel var befriad från krigstjänst. Där emot stod herr Lebrun ofta framför stora trymän i salongen och beskådade suckande sin magra, böj-

da gestalt, och sitt bleka ansikte. Om han blott själf kunnat tjäna sitt land! Automobilerna hade han genast ställt till öfverste Roberts förfogande. Denne var chef för 9:de linjeregementet och gammal vän till familjen.

De unga i Montevideo voro för första gången icke af samma mening som de äldre därhemma.

Pierre kunde icke sofva om nätterna. Tanken att han skulle gå overksam, medan hans land behöfde honom, gaf honom ingen ro. Å andra sidan. Kunde han lämna Yvonne ensam?

Hans unga hustru delade hans ångest som hon delat hans glädje och hans arbete. En dag gick hon upp till den franske läkaren på platsen och bad att denne skulle förlösa henne nu, en månad för tidigt. Hon ville resa hem till kriget med sin make.

— Nej, min lilla fru. Det vore detsamma som döden för er och barnet. Frankrike, är jag rädd, kommer att behöfva sina medborgare, äfven de som ännu icke sett dagen.

Efter detta besked gick lilla Yvonne hem, och då Pierre kom till frukosten, voro hon och de infödda tjänarna i full packning.

— Vi resa med första båt, sade hon enkelt.

Han slöt henne i sina armar.

Resan gick lyckligt och väl. Lilla Yvonne födde sitt barn i slickande storm ute på oceanen. När föräldrarna fjorton dagar senare mötte de hemvändande i Marseilles, lade hon sakta sin lilla dotter i sin mors armar, medan fadern slöt henne i sin famn.

En vecka senare var Pierre i krigstjänst, och lilla Yvonne bodde i sitt flickrum med den ännu mindre Yvonne. Föräldrarnas glädje var stor. De sysslade i ett med barnet. Unga frun för däremot hvarje dag till Versailles. Af Pieres chef, öfverste Robert, hade hon utverkat tillåtelse att få träffa sin make.

Efter en månads öfning sändes Pierre till fronten. Underrättelserna uteblefvo. Yvonne vankade ångestfullt af och an i de stora rummen vid rue du Louvre med flickan på armen. Till sist kunde hon hvarken äta eller sofva. En vacker dag var hon försvunnen. Hon hade begifvit sig efter, skref hon till föräldrarna, och bad dem icke vara oroliga för henne samt se till flickan väl.

Den lilla blef deras tröst i bedröfvelsen, och de vågade icke tänka annat än att deras dotter skulle få träffa sin make och vända hem lugnad.

Lilla Yvonne hade emellertid gått rundt kvarteret, hennes enda promenad på egen hand som flicka, och köpt sig i magasin du Louvre en fullständig mansdräkt. Hos en barberare offrade hon sitt stora, svarta hår och satte en béret på hufvudet.

Belåten fittade hon sig i spegeln. Med sin långa, spensliga gestalt såg hon precis ut som en vacker gosse. I fickan hade hon ett pass, som Jean skaffat henne, och ett bref till öfverste Robert från dennes maka.

Hon löste sin biljett och kom utan svårigheter på tåget. De få kilometerna från stationen gick hon till fots samt slapp lyckligt och väl förbi vakten.

På afstånd hördes kanonernas dån. Utan en skymt af räddsla gick hon framåt mot det hus, där öfversten hade sitt kvarter.

— Pierre, tänkte hon, min Pierre!

Som hon styrde tvärt öfver vägen, träffades hon af en förlupen kula och segnade utan ett ord till marken.

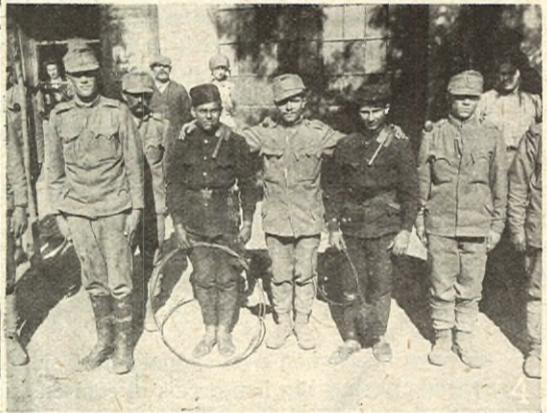
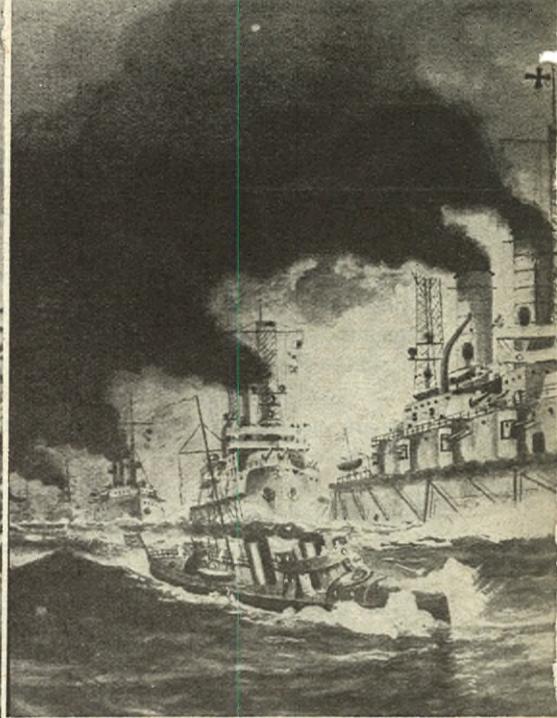
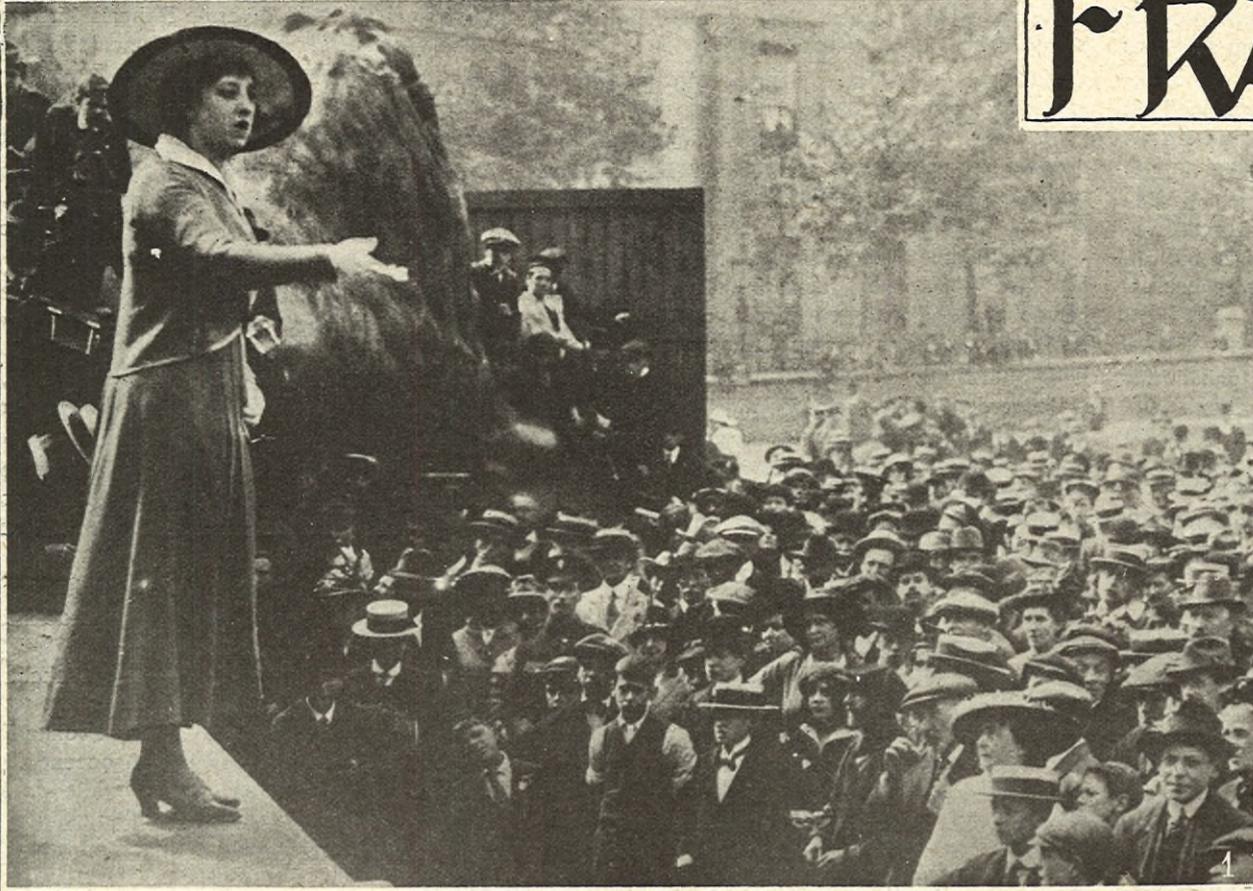
Några fimmar senare kommo öfverstens adjutant och fällläkaren gående och fingo syn på den lifflösa kroppen.

Doktorn böjde sig ner och såg in i ett barnligt ansikte med ett par stora, svarta, vidöppna ögon och då han blottade hjärtat, lyste under vänstra bröstet en blodfläck snarlik en röd lilja.

— En fransk kvinna, som sökt sin älskade, sade doktorn med röd stämma till adjutanten.

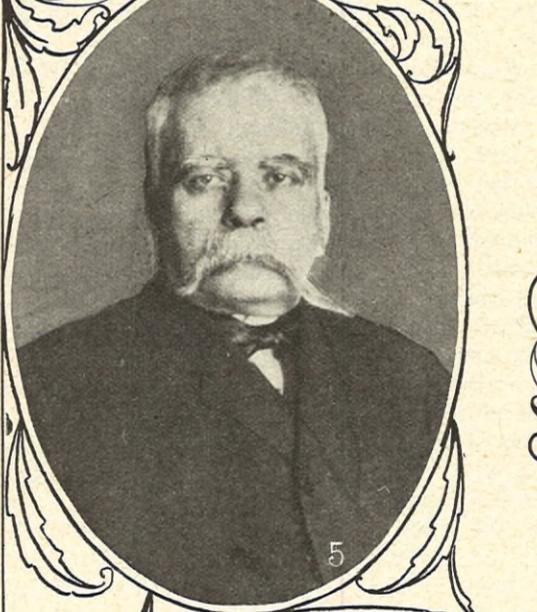
ANNA LEVERTIN.

FRÅN KRIGS

1. Miss Lorraine, en berömd engelsk skådespelerska, håller i London ett agitationstal för den frivilliga rekryteringen. 2. Greklands flotta. De förnämsta pansarjättarne. 3. Ett fär-

4. Österrikiska soldater som skorstensfejare i ryska Polen. 5. Zaimis, Greklands nye premiärminister. 6. Stora trappan i justitiepalatset i Brüssel, "militäriskt besatt". 7. En fredlig eröfring. 8. Bulgariska kvinnor i nationaldräkt.

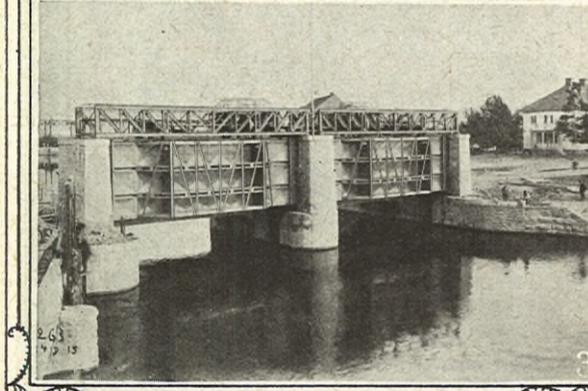
9. Kung Ferdinand af Bulgarien. 10. Kronprins Boris af Bulgarien. 11. Ett hundratal franska soldater dekorerades af presidenten Poincaré med "la

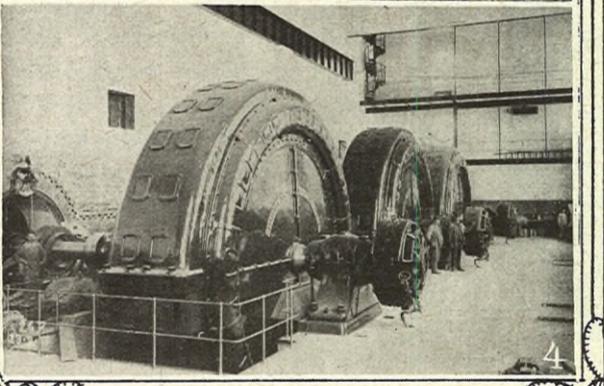
KRAFTVERKET OCH LANDSVÄGSBRON

DET TREDJE I ORDNINGEN AF STATENS stora kraftverk, det vid Alfkarleby, är nu färdigt efter fyra års arbete, och invigdes härmedagen, medels en besiktning, till hvilken vattenfallsstyrelsen inbjudit medlemmar af regeringen och riks-

mängd, som härigenom bundits i stället för att rinna bort till ingen nytta. Verket är byggt för tillvaratagande af icke mindre än 65,000 hästkrafter, och då det inom ett fåtal år blir fullt utnyttjad, komma omkring 170 milj. kilowattimmar per

1. Kraftverket vid Alfkarleby. 2. Grupp af de inbjudna representanterna för regeringen, riksdagen, de högre ämbetsverken, storindustrin, pressen o. s. v. I förgrunden synas svarsråden von Sydow, Beck-Friis och Vennersten, generaldirektör Fryxell, professor Magnell, öfverste I. V. Hansen, riksdagsman Persson i Tällberg m. fl. 3. De stora intagsluckorna. 4. Interiör från generatorstationen. 5 och 6. Från invigningen af den nya Skurubron. 1-4 G. Reimers foto. 5, 6 O. Ellqvist foto.

dagen, landshöfdingarne grefve Hamilton i Gefle och grefve Hamilton i Uppsala, åtskilliga representanter för våra högre ämbetsverk och vår storindustri, medlemmar af pressen o. s. v.

Verkets distributionsområde, som för närvarande omfattar Uppland, södra Gestrkland, sydöstra Dalarne, östra Västmanland och norra Södermanland, är redan i denna utsträckning vida större än något af de afsättningsområden, som tagits i anspråk af någon förut inom vårt land byggd kraftstation. Kommer ett redan planerat samarbete mellan Alfkarlebyverket och kraftstationer vid Motala ström till stånd, får Alfkarlebyverket i norr och söder en utsträckning af 200 å 250 km. från sydligaste Norrland till nordligaste Götaland.

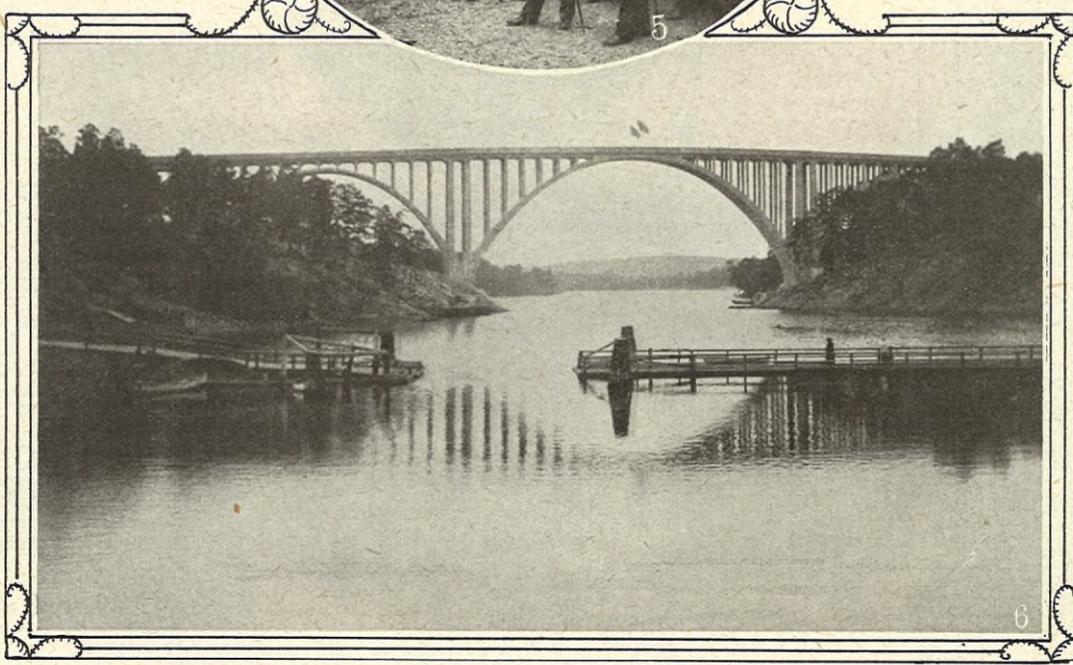
Det är en väldig kraft-

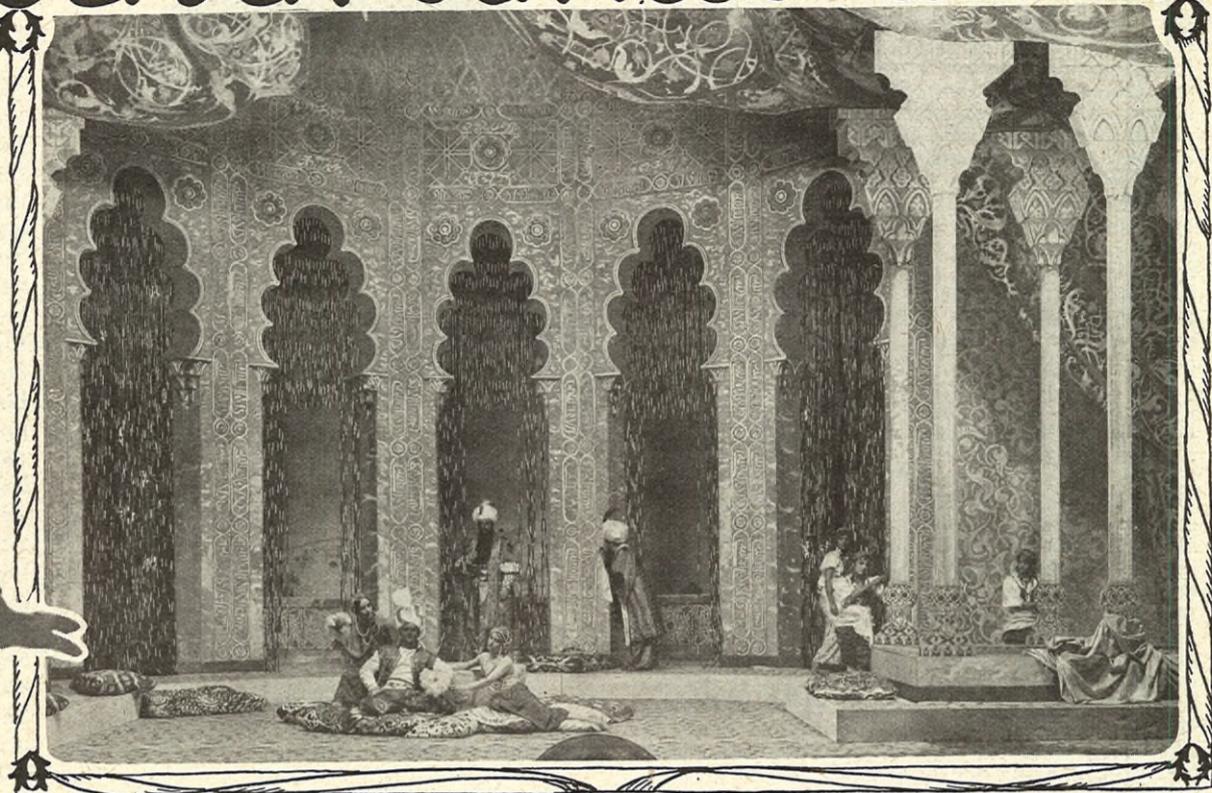
är att afgifvas, motsvarande en kolförbrukning af cirka 150,000 ton per år — med nuvarande kolpriser till ett värde af öfver 6 miljoner kr. — om denna energi skulle alstras i värmekraftanläggning.

Kostnaden för hela den storartade anläggningen belöper sig till 9,210,000 kronor.

Ett annat märkligt i dagarna färdigt arbete, vittnande om ingenjörskonstens höga ståndpunkt i vårt land, är Skurubron öfver Skurusundet i Stockholms skärgård, Sveriges största landsvägsbro. Redan i och för sig är brobyggnaden filltalande för ögat, men effekten stärkes än mer af den omgivande naturen, som bekant en af stockholmsnejdens fagreste punkter.

Från scenen och estraden.

GLANS, OGONFÄGNAD AR HUFVUD-
intycket af Kgl. teaterns franska nyhet
"Marouf, Skomakaren från Kairo." Men
hvarför librettisten, Lucien Népoty, kallat
sin text för opera-comique är hans lilla
hemlighet. Man skall ha bra billiga an-
språk på komik för att utfinna något lustigt i sko-
makaren Maroufs äktenskapliga misshälligheter och
hans senare kärleksäventyr med sultanens fäcka
prinsessa Saamcheddine. Sagomotivet hade dock
kunnat förvandlas till en både humoristisk och sati-
risk dikt, om författaren förstått sin sak, men han
har nöjt sig med en tablåtext och därmed punktum.
Musiken af Henri Rabaud väcker däremot angenäma
sensationer, ty dess modernitet går icke till öfver-

drift och dess melodiväfnad äger många tjusande
och karaktäristiska inslag. Herr Stockman sjun-
ger Maroufs svåra och vidlyftiga parti med en på-
fallande vokal glans och artistisk stadga och fröken
Edströms friska sopran gör också god verkan i
prinsessans uppgift. Herr Wallgrens sultan och
herr Stiebel som visiren äro egentligen ett par
bifigurer, af hvilka den sistnämnde dock låter und-
falla sig några drag af komik, som verka uppfris-
kande i den allmänna lynnestorkan — ja, det är
sannt, fru Bartels arginta skomakarhustru skän-
ker också en liten tillsats af munterhet åt handlin-
gen. Men den lycka operan sannolikt kommer att
göra beror på den praktfulla iscensättningen och de
orgiastiskt gestaltade balettnumren, hvilket allt är

Scener ur operan "Marouf" på Kgl. teatern. Till vänster: Prinsessan Saamcheddine, fröken Edström. — Ateljé Jæger foto.

non plus ultra, och för hvilket regissören herr Harald André, dekorationsmålaren herr Thorolf Jansson samt balettmästarens fröken Gunhild Rosén kunna tillräkna sig äran.

Adolf Pauls komedi "Pompadours triumf" blef det tredje lyckoprogrammet på Intima teaterns repertoar. Ämnet är också synnerligen tacksamt för en komediförfattare: den fagra och intriganta markisinnan Pompadour behandlande både Richelieu och Voltaire som sina vasaller, skickande den ene till Bastiljen och den andre till Potsdam, därför att de sökt korsa hennes planer i fråga om ett teatraliskt nöje, som hon arrangerat till Ludvig XV:s förströelse. En Scribe eller Sardou skulle gjort ett kvickt mästerverk af detta stoff, Adolf Pauls penna har åstadkommit ett underhållande förströelsestycke med en visserligen något långdragen och "snakkesalig" inledning, för hvilken åskådaren emellertid erhåller ersättning i den mera stimulerande andra och förträffliga tredje akten.

Fru Edith Erastoff utför markisinnan Pompadour, och hennes framställning af rollen äger odisputabelt mycket af den grace, tjustning och ormaktiga infami uppgiften kräver för att komma i nivå med den historiska förebilden. För öfrigt är hon så strålande vacker och spelar så intelligent, att stycket, äfven med mindre goda litterära förutsättningar otvivelaktigt skulle segnat. Voltairefiguren är ypperligt representerad af herr Hansson; att han brister i voltairiansk snillrikhet är knappast att undra på. Större författare än Adolf Paul ha brutit nacken på försöket att skildra genier. Öfriga smärre roller återgifvas med mer eller mindre jämnhet af fru Molander, herrar Fröberg, Lavén, Ståhl och Keilmöller. En talangfull översättning af Erik Norling och en god regie af Einar Fröberg fullständiga det gynnsamma intrycket. Uppsättningen är lysande.

TERESA CARREÑO,
vår tids främsta kvinnliga pianist, konserterar i Musikaliska akademien måndagen den 25 oktober.

Konserternas syns vilja börja med ens, slag i slag komma musikilldragelserna, Kammarmusikföreningen, Pianistförbundet, Konserterföreningen, följda af solistkonserter såsom artistparet Lejdströms sångafton, Stenhammars Beethovenafton och... ja, där blef det paus ett ögonblick.

Kammarmusikföreningen helgade den första aftonen åt en pianotrio af Brahms i c-moll och Beethovens d-dur-trio, hvilka båda varslade om de rika tonskatter, som föreningen genom sin Beethoven-Brahms-cykel ämnar förmedla. Pianistförbundet är en ny sammanslutning, hvars sträfvan för pianolitteraturens ännu rikare inflöden i vårt musiklif än hittills, om det nu kan vara af behovet påkalladt, ej bör missytckas. Af förbundets första konsert är det dock svårt att afgöra i hvad mån det kan lösa sin uppgift på ett konstnärligt befruktande sätt.

Konserterföreningen hade valt Robert Schumanns symfoni nr: 1 b-dur som hälsning till den nya tiden nu möter, och de värfödda tonerna talade hoppets och lifsbejakelsens språk som ett löfte om vackra konstnärliga resultat under det nu började arbetsåret. En smeksam violinkonsert af Saint Saëns och något omständliga variationer för stråkorkester af A. Arensky bildade bryggan till det elektriserande slutnumret, Beethovens Egmont-ouvertyr. Dirigenten Georg Schnéevoigt hälsades med varm sympati.

Artistparet Lejdström kom, sjöng och segrade. Det är allt som behöfver sägas om de njutningsrika fimmar de beredde publiken i Musikaliska akademien.

ARIEL.

Så tuktas en argbigga.

Skildring från Gottlands nordkant af
EINAR MARK.

LÄNGST UT PÅ GOTTLANDS norra udde hittar du det lilla fiskläget, nio hus, fyratio själar. Det ligger liksom på huk nedanför klinten — Hallshuk heter det också — lurande på hafvet, det oberäkneliga, som ständigt måste vaktas och aflyssnas. I dag har det ondt i sinnet, ett sugande sus stiger väst till, det sorlar och sjuder som ur tusende jättegrylor, och fiskaren känner väl den brygden. "Det blir orkan — ja," säger han lugnt på sin sjungande gottländska och lägger ut att bärga flundrenät och skötar. De grå sjöbodarna äro snart propande fulla från golf till tak, alla grejor måste in, och båtarna halas af starka armar långt upp på ören, storguset, surras och

stötts. Gå så alle man till sitt och bida i stugorna. "Det länger int' långt," mena de, och sätter man an dem, säga de till och med stunden, då ovädret skall vara öfver. Sällan slår det fel, vore det så på minuterna.

I dag åter är hafvet godt och icke till att klandra. Vinden, lagom bris, drar sig på nord, det betyder, att fisken går till, och det betyder allt. Strömmingskötarna ge väl inte så vidare ännu. Men håller vädret i sig, skall det snart glimma af krällande silfver i båtarna, och härdiga gottlandshästar — hvarenda fiskare har en jordbit, som föder sin häst — skola spännas för och knoga i väg med hundratals valar uppåt landet. De dryga fastlandsbönderna, så nämna de sig, högfärdingarna, fast de äro öbor de som alla andra inför vår Herre, tycka sig nog åtskilliga knapphäll högre än fiskaren i hvardagslag. Det är bara fattigt folk, som söker sig till hafvet, burget folk bor tryggt och ombonat i lä och lugn, det ha de råd till. Men fiskarens fisk ratar man inte, och många blanka slantar vandra från djup kisbotten och snål pung ner i beckiga byxetasor. Och när Östergren och Sörman i stolt karriär svänga upp på sina ägandes ladugårdsbackar, äro de jädrans karlar för hela dan. Köpsegaren med svedd maggördel dinglar i gipan, och kursen går litet på kryss, tack och heder vare de många välkomstkaskarna, som ingen bonde, än så snål, för anseendets skull kan underlåta. Men baksätet är packadt af paket från handelsbo'n, proviant för veckan framåt och spelsschal åt mor och karameller åt ungarna. Ändå är ingen barskrapad här, pengar finns: hundrafemti, kanske ett par hundra årliga reksdalrar har man i näfven åt gumman sin.

Sådan en kväll blir det hög fröjd i fiskebyn. Det bolmar ur skorstenarna, kaffe och god mat luktar längan väg, och den blomliga flaskan står midt på bordet i alla stugor — en klar kan en människa väl unna sig när en har godt samvete för resten. Men när skymmet kommer och solen har dalat i guld, eld och purpur ute vid västerhorisont, då samlas ungdomen från byn och halfmils uppifrån socknen borta i strandskogen, och Nisse Lindberg, jungman utan hyra, sjöfarare: vida kring jordens alla länder, come along! tar fram skåpet till gammal vals och

polkått och padökatter, ty här har man religion i kroppen och dansar med andakt och finess som våra fäder det gjorde, långt innan Argentinas apor blefvo dansmästare och smakråd för en civiliserad värld.

Nisse Lindberg är son till skomakaren, och far hans är byns original, men fostermodern hans är den värsta ragata, som satt sin fot på norderkant. Skomakaren är "landfödd", utböling, men trettio år anses vara ungefär normal tid till att släta öfver detta karaktärsfel, och skomakarn skulle för långa tider sedan vara till nåder tagen, om inte annat kommit till. Saken är den, att han varit liksom litet konstig af sig, allsen hans första hustru försvann utanför Kapellshamn. Det är tjugo år det nu, och det skedde, då Lindberg var ute och krokade torsk. Utböling kantänka, hade han aldrig riktigt lärt att akta på tecknen i vädret, och stormen är lömsk och förrädisk, när hon kommer, inne i viken. Bäst han ingenting visste, var hon öfver, och det bar rundt. Själ fick han fast i aktertoft och räddade sig i land, men hustrun blef borta. Nisse var fyra år vid det laget, men han minns väl, hur underlig fadern såg ut, när han kom hem. "Rakt som han va'tt på sin egen begravelse", plägar han uttrycka det, när ämnet någon sällsynt gång kommer på tal. Raljeriet är inte illa menadt, och gud nåde den syndapalt, som hostar något om fadern, så Nisse hör det. Om "kärngen" får man däremot slänga, så mycket man gifter. Fast Nisse själf aldrig skämmer ut henne för andra, hon är ändå gift med far hans, ler han bredt och njutningsfullt för hvarstenda osminkadt sanningsord, som fälls, och på dem knusslas det inte, ty skomakarkärngen är hela byns plågoris: sladdertacka och grälspån och högfärdig och snål som själfve tvi attan. Det händer sig t. o. m., att Nisse valkar buss och spottar ett gillande tag, och fast han ingenting säger, vet man hvar man har honom.

Det vet man angående skomakarn också för den delen. I själfva verket torde annars ingenting så ha befast byns allmänna åsikt, att skomakarn inte hade det riktigt som det skulle vara däroppe, som hans tilltag att äkta den tio år äldre dygdädra jungfrun Karolina, hvilken redan i brudstol räknade sina sextio vingar jämnt. Att han alltefter olyckan aldrig gick på sjön utan lät garnen hänga, tills de torkade in, var ursakadt, då man visste, att han hade pengar till att reda sig på, och så var det ju skomakeriet, fastän gud skall veta, att den näringen gaf ringa i obygd. Stort bråk och långa trätor hade det väl varit, när sonen ville ut, men tvisten löste sig lätt, då ynglingen en vacker dag befanns sin kos och öfver Hamburg kom ett grannt siradt fantasikort om att han tagit hyra på Australien. Sen blef det många hyror efter den, och skomakarn, som i sina bästa år var en knäckt och gammal man, lät saken ha sin gång, som pojken det ville.

Litet betänkligare var ju skönmåleriet. Att se en hel och färdig karl sitta dag ut och dag in och måla blomster och krusluller på flaskor och buteljer, som han sedan radade upp på hyllor efter väggarna till ingen nytta och reson, det var i alla fall både synd och skam. Om han ändå hade "färgat", så att det blifvit någon glädje med det: slingrande rödgul krasse och hafsblå cikoria på fyrkantiga pluntor, ur hvilka kyrk- och fiskesup böra tagas, eller "lyckor" och händer eller skönt snirklade deviser, som brukas på blomsterglas — sådana finns det ju många att välja på, alltifrån "Herren är min herde" till "Flicka, går min brigg i kras, tänk på mig vid detta glas".

(Forts.)

SVALÖFS

**SNABBKOKANDE
KORN-
FLINGOR**

tillverkas under sträng läkarekontroll utestående af bästa svenska tvåradiga korn, duga till gröt, vätting, soppor, pudingar, bakverk, tebröd, pannkakor m. m., lämna en vätsmakande, näringsrik, lättsmätt och fuktligt ren föda samt finnas att få i hvarje välsorterad spicerihandel.

Allmänna
Svenska Utsädes A.-B.,
SVALÖF

1/2 citron, 1 msk. rödt vinbärs- eller krusbärsgele.
Beredning: Alla ingredienserna blandas i en kastrull och vispas tills sockret är smält, då kastrullen flyttas öfver elden och krämen får under kraftigt vispning sjuda tills den är riktigt tjock. Krämen vispas därefter tills den är kall, då den upphälles i kompottskål och serveras med bruna mandelspån eller biskvier.

Gratin på kött med ost (f. 6 pers.). 1/2 kg. benfritt stekt eller kokt kött, 3 msk. rifven ost, 1 msk. smält smör (20 gr.).
Sås: 1 1/2 msk. smör (30 gr.), 4 msk. mjöl (40 gr.), 4 dcl. köttsky eller buljong, salt, vitpeppar.
Till formen: 1/2 msk. smör (10 gr.), 3 msk. stötta skorpor.
Beredning: Köttet skäres i tunna skivor. Ett eldfast fat eller en pajform smörjes med smöret och beströms med hälften af skorpona, köttet lägges därpå hvarfärls med osten och såsen, öfversta hvarfärlen skall vara sås, som beströms med resten af skorpona och ost. Sist öfverhälls det smälta smöret och anrättningen insättes i varm ugn att få vacker brun färg. Serveras med potatismos.
Till såsen fräses smör och mjöl 2 min. köttskyn spådes på och såsen får koka 5 min., hvarefter den afsmakas med kryddorna.

Stekt helgefunda (f. 6 pers.). 1 kg. helgefunda: 5 msk. salt (75 gr.), 3 lit vatten, 1/2 citron.
Till panering och stekning: 1/2 ägg, 2 msk. stötta skorpor, 1 hg. smör.
Beredning: Fiskstycket rensas och det mörka skinet borttages. Saltet upplöses i vattnet och fiskbiten får ligga däri 1 tim. Den upptages, inklappas i en duk, gnides med citronen, penslas med det uppvispade ägget på den sida, hvarifrån skinet är aftaget, och beströms med stötta skorpor. En långpanna smörjes med hälften af smöret på så stor fläck fiskstycket upptar, det lägges däri med den panerade sidan upp, belägges med resten af smöret, fördelat i flockar, och stekes i måttligt varm ugn omkr. 40 min., hvarunder det ofta öses öfver med smöret i pannan. Om så önskas, kan smöret spådas med 2 dcl. kokande vatten. Garneras med räfflade citronskivor, serveras med citron- eller champinjonsås och kokt potatis.

Fiskstycket kan äfven, sedan det gnidits med citronsaften, skäras tvärs öfver i 1 1/2 cm. tjocka skivor, hvilka bultas med en fuktig köttklubba. Fiskskivorna doppas i vispadt ägg, vändas i stötta skorpor, stekas i smör öfvanpå spisen och serveras med citronsås, stufvade grönsaker eller potatismos.

Falsk hare (f. 6 pers.). 3 hg. benfritt oxkött, 2 hg. färskt bogfläsk, 1 dcl. stötta skorpor, 1 msk. salt (15 gr.), 1/2 tsk. vitpeppar, 1 ägg i äggula, 2-3 dcl. gräde eller mjölk, 50 gr. späck.
Till pensling: 1 ägghvita, 2 msk. stötta skorpor.
Till stekning: 2 msk. smör (40 gr.), 5 dcl. buljong.
Beredning: Köttet torkas med en duk urviden i hett vatten, skäres i tärningar och drives 6 ggr genom köttkvarn. Färsen blandas därefter med de stötta skorpona, kryddorna, det vispade ägget och äggulan och röres kraftigt 1 tim., hvarunder grädden tillsättes matskedsvis. Färsen provas genom att steka en liten bulle däraf, om den är tillräckligt kryddad och lagom fast.
Späcket skrapas och skäres i fina strimlor. En långpanna smörjes med det kalla smöret, färsen lägges med det kalla smöret, färsen doppad i ljumt vatten, till en bulle, som tillplattas på båda sidor, så att den liknar en harygg, och späckas tätt med späckstrimlorna. Haren penslas med den uppvispade ägghvitan, beströms med stötta skorpor, sättes in i ugnen och brynes, under det den flitigt öses med smöret i pannan. När den är brynt, spådes den med den kokande buljongen och får steka färdig, hvartill åtgår omkr. 1/2 tim.
Skäres, garneras med persilja och brynt potatis. Serveras med afredd sås och gele eller syltade rönnbär.

Katrinplommonsufflé (f. 6 pers.). 175 gr. fina katrinplommon, 75 gr. fina, torkade aprikoser, 4 dcl. vatten, 125 gr. strösocker, 5 ägg-hvitor.
Till formen: 1/2 msk. smör (10 gr.).
Beredning: Katrinplommon och aprikoser sköljas väl i ljumt vatten. Plommonen sättas på i det kalla vattnet och får koka till hälften mjuka, då aprikoserna lägges och frukten får koka mjuk, men får ej falla sönder. Den upphälles i durkslag och får afrinna. Plommonen urkärnas, hälften af kärnorna krossas i stamortel och mandlarna hackas fint tillsammans med fruktköttet och aprikoserna i hacklada. Frukten blandas därefter väl med sockret, och de till hårdt skum slagna ägghvitorna nedskäras försiktigt. Massan slås i smord pajform och gräddas i ordinar ugnsvärme (omkr. 200°) omkr. 1/2 tim. Serveras genast ur sin form, med vispad gräde.

"Den bäst kvalificerade tidningen är den i hvilken annonsen blir läst af det största antalet köpstarka personer, som äro eller böra vara konsumenter af den annonserade artikeln."
Ett så kvalificerat annonsorgan är Idun.

IKKE alienast genom sin överlägsna kvalitet, utan äfven genom sin relativa prisbillighet, skiljer sig Chinolack från alla andra emalj-färger - För dåliga efterrapningar varnas. Arsenikfri enl. nya giftstadgan. Erbålles hos alla färghandlare. Prof. arta gratis. Fabrikant: Dorch, Bäcksin & Coos A.-B., Göteborg och Stockholm.

Behagligaste och effektivaste afföringsmedel är Apoteket Vasens Laxermarmelad för stora och barn. Pris 1 kr. pr ask. Finnes på alla apotek.

Svea Växtmargarin
husmoderns räddning i dyrtiden, förklarar af kunnare vara
lika bra som mejerismör
såväl för bordet som för stekning och bakning,
sparar 40 % i hushållet

ORIGINAL SINGER C-0 SYMASKINER
Världsberömda.
SINGER C-0 SYMASKINS AKTIEBOLAG
Filialer på alla större platser.

FLYGLAR, PIANON och ORGLAR
Högsta kvalitet
Begär priskränkt! Ombud an tagas
AB ÖSTLIND & ALMQUIST
PIANO & ORGELFABRIKER Arvika
KUNGL. HOVLIVERANTÖR

MER OCH MER
öfvertygas den ärade allmänheten om att **Yvy-Tvålen** är den förnämsta bland tvålar. **Yvy-Tvålen** säljes i varje välsorterad parfym- och herrekliperingsaffär för 50 öre pr st. Österlin & Ulrikssons Kem.-Tekn. Fabrik, Ystad.

Hydrozon-Salva
för sårnader m.m.
NYA
WERMLANDS-TIDNINGEN
Grundl. 1850 Karlstad Grundl. 1850
är Vermlands största och äldsta tidning.
FINNES NAGOT BRA MEDEL mot handsvevt? Svar tacksam till Finnes, Iduns exp. f. v. b. (H).

I en punkt äro alla husmödrar eniga:
SKULTUNA KOKKÄRL
äro bäst!

Husmödrar
som äro praktiska använda
Gahns Skursåpa
till sina diskbankar, kökskär, golf och allt omåladt.
Henrik Gahns A.-B., Uppsala.

KÖKSALMANACK
Redigerad af
ELISABETH ÖSTMAN-SUNDSTRAND.
Inneh. af Elisabeth Ostmans Husmoderskurs i Stockholm.
FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 24-30 OKTOBER 1915.

SONDAG. Frukost: Smörgåsbord; å-la-daube på laxöring med skarp-sås och potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Soppa på brysselkål; stekt anka med brynt potatis och frukt-salad; rödvinskräm med bruna mandelspån.
MÅNDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafremjölsvälling; sill med äggstanning och potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Gratin på kött med ost och potatispuré; krusbärs-soppa med skorpor.

TISDAG. Frukost: Smörgåsbord; stekt stångkorf med potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Jordärtskockspuré (efterbuljong från söndag); stekt helgefunda med citronsås.
ONSDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgröt med mjölk; fiskbullar med räksås; mjölk; kaffe eller te. Middag: Falsk hare med brynt potatis och syltade rönnbär; katrinplommonsufflé (ägghvitorna från söndag) med vispad gräde.
TORSDAG. Frukost: Smörgåsbord; bifstek med potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Brynt hvitkåls-soppa med prinskorf; väfflor med sylt.

FREDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafremjölsvälling med fruktkompott; omelett med svampstufning. Middag (vegetarisk): Rotpuré med rost-tadt bröd; skärbönspudding med falsk holländaise; bäjerskräm med jordgubbssaft.
LÖRDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgröt med mjölk; sillpölsa; kaffe eller te. Middag: Salt fär-kött med brynta kålrötter; hafre-soppa.

RECEPT:
Soppa på brysselkål (f. 6 pers.). 35 brysselkålshufvud, 3 lit. vatten, 1 msk. salt (till förvällning), 1 1/2 hg. färskt, magert fläsk, 1 liten rödlök, 2 msk. smör (40 gr.), 4 msk. mjöl (40 gr.), 1 1/2 lit. efterbuljong, 1/4 lit. mjölk, salt, vitpeppar, socker.
Beredning: Kålen rensas, sköljes och förvålles 15 min. Fläsket skäres i tärningar, löken skalas, hackas fint och fräses i smöret tillsammans med fläsket omkr. 10 min. Kålen vrides i en duk, hackas fint och fräses väl med fläsket och mjölet. Den kokande buljongen samt mjölken spådas på och soppan får koka under rörning 15 min. Soppan silas, om så önskas, afsmakas med kryddorna och serveras med hönsgqueneller och stekta brödtärningar.
Rödvinskräm (f. 6 pers.). 2 dcl. rödvin, 1 1/2 dcl. strösocker (128 gr.), 5 äggulor, skal och saft af

SIDENHUSET
Stockholm.
Regeringsg. 32.
Detalj & Engros.
Damernas parad.

Är Skandinavien största firma för **Sidenvoror, Sammet, Spetsar, Band, Ylle- och Bomullstyger, Damunderkläder, finare Tricotage, Handskar, P. D-Korsetter, Damkonfektion, alla slag.**
Landets största detalj-Damskrädderi.
Lyxbeställningsafd. 2 fr. upp. Populärafd. 1 fr.
Profver & kostnadsförslag franco.
Priserna erkändt lägre än i utlandets Sidenhus.

Svenska Havregryn äro de främsta i världen
Gyllenhammar KALMAR AXA Vargårda
1 portion gröt kostar ca 2 öre. Köp Originalpaketer!

CLOETTAS GULD-CACAO
i vidstående förpackning säljes öfverallt
1 HEKTO 45 ÖRE

Ett vackert ansikte
kan lätt mista sin färging genom hudens vanvård. Därför gäller det för hvar och en att skydda och försköna sin hy. Bästa medlet härför är F. Paulis äkta Liljemjölkrème. Mot hudåkommor såsom rodnader, narighet, torr och sprucken hud finnes intet bättre medel än
F. Paulis Liljemjölkrème.

SYDSVENSKA KREDIT AKTIEBOLAGET,
Drottninggatan 4,
utfärdar resekreditiv, betalbara på de flesta europeiska och utomeuropeiska bankplatser, ombesörjer telegrafremissor till in- och utlandet.
Fondafdelning. Notariatafdelning. Kassafack.

Lejon
Vantar & Strumpor
Försäljas
i alla välsorterade
Sybehörs-Manufaktur
& Konvartvaruaffärer.

Skärbönspudding (f. 6 pers.).
1/2 lit. konserverade eller salta skärböner, 4 hela ägg, 70 gr. stötta skorpor, 5 gr. hvete mjöl, 80 gr. smält smör, 3 del. mjölk, salt, socker, närsalt.
Till formen: 1/2 msk. smör (10 gr.), 2 msk. fint stötta skorpor.
Beredning: Bönorna förvällas och hackas fint. Äggen vispas, mjölken och de stötta skorporna tillsätts jämte de hackade bönorna, det smälta smöret och kryddorna.
Massan hälls i en smord och brödbestörd kranform, och puddingens kokas i vattenbad i ugn omkr. 1 1/2 tim. Den uppstjälpes på varmt serveringsfat och serveras med falsk hollandaise.

SVAR

Ä den senast införda serien frågor följa här nedan svar, och har redaktionen ansett, att det utfästa priset 10 kr. denna gång bör tilldelas signaturen "Anderos" hvar den innehafvarinnan af denna signatur behagade anmäla sig å vår byrå för beloppets ubekommande.

Nr 176. Bra hushållskurser att genomgå äro: Elisabeth Ostmans, Klarabergsgatan 40 och Jenny Åkerströms, Nybrogatan 6. Som biinkomst rekommenderas att göra olika slags marmelad och söka få sälja i de förnämsta delikates- och speceriaffärer, samt genom rekommendationer i familjer sälja direkt äfven dit. För sök att få ett bra och omtyckt recept på pepparkakor och något annat småbröd, men blott ett par verkligt goda sorter och sälj dem på samma vis eller genom att sända ett bud och först dela ut prof på varan till större och finare hushåll. Uppgif samtidigt namn och eder adress och gör efter en tid nytt besök för att ta emot beställningar.
Culamon.

Nr 177. Rummen i ett franskt flickpensionat äro ej mycket olika möblerade än hvilket annat rum som helst. Stoppade möbler, tunga gardiner, som ofta t. o. m. äro vadderade för att natttid dragas för fönstren och hindra från kyla och drag samt fjäderbolstrar på sängarna är rätt vanligt. För svenska förhållanden blir det både mer hygieniskt, billigt och trefligt att köpa en enkel hemslöjds-möbel, (säng, byrå, skrifbord, nattduksbord och två trästolar samt en kongstol) och lägga en brokig trasmatte eller hemslöjds matta på golvet.
Culamon.

Tänker ni allvarligt på saken, så vänd er till Wallanders Möbelfärf, Smålandsgatan 4, Stockholm. Där kan ni säkerligen få besked om hur ni lämpligast skall inreda.
Anderos.

Nr 178. Pormaskar betyder fett-samling i porerna. För denna sitta kvar, mörknar den, däraf uppkomma svarta prickar i hym. Hym är alltså för fet på det fält, där de förekomma. Första hjälpen är renlighet, d. v. s. skrupulös sådan. Mjuka upp partiet med en bomullstapp, doppad i mycket varmt vatten, bada gång på gång. Kläm sedan ut fett-samlingarna, så de svarta prickarna försvinna. Sedan får ni dagligen tvätta näsan, icke hela ansiktet, med varmt vatten och medicinsk tvål. Kläm icke med bara naglarna, utan lägg en tunn linnelapp emellan.
Anderos.

Nr 179. I alla affärer tagas 20 proc. vid försäljning af inlämnade arbeten, men kan ni sälja till privatpersoner, blir förtjänsten gifvetvis större. »Genom eget arbete i Stockholm försäljes lätt vid juletid fina arbeten utan nämnvärd avance.
Culamon.

Nr 180. Kvinnliga folkskoleläraresseminarier finnas i Stockholm, Kalmar, Landskrona, Skara, Falun, Umeå. Undervisningen är afgiftsfri.

Seminarium är indelat i 4 årsklasser med 36 läseveckor, fördelade på 2 terminer. Intr. fordr. till 1:a klass: att före intr. pröfn. med egenhändigt skriven ansökan anmäla sig hos rektor, ansökan åtföljd af prästbetyg och skolbetyg, där sådana kunna föres, samt läkarebetyg. Erforderliga kunskapsmått i kristendom: biblisk historia efter kortfattad lärobok, någon kännedom om Nya testamentets skrifter, Luthers katekes. I svenska språket: färdighet att läsa väl innan till och kunna redogöra för det lästa, att någorlunda felfritt kunna skriva efter diktamen och att kunna skrifuft. återge en muntlig framställning. I räkning: de fyra räknestätten i hela tal och bråk, enkel hufvudräkning. Sveriges historia o. geografi; kort översikt af Europas geografi o. de enklaste grunddragen af de främmande världsdelenas geografi. I naturkunnet: läran om människokroppen, djur och växter efter kortfattad lärobok. Jämn och redig handstil. Vid sängförmåga fästes afseende. För intagning i klass 2-4 (dit ni naturligtvis kan pröva in i en villkoren vid pröfn. kunna uppfyllas), fordras att vid pröfn. visa sig äga godkända insikter i föregående klassers lärokurser. Undantag kunna därvid göras för högst 2 af öfningsämnen. Musik och sång räknas som ett ämne oaktadt de böra vitsordas med särskilda betyg. För tillträde i 3 klass fordras därjämte väl vitsordad undervisning i skola under minst 1/2 år, till 4 kl. tjänstgöring i folkskola 1/2 år, eller ock att sök. i öfningskolan aflägger godkänt undervisningsprof.
Oraklet.

Nr 181. Beskrifning på ridrätter återfinnas i modejournaler. Men som ni antagligen ej själf kan sy den, är det bäst ni afhandlar saken med den som skall sy den, det gör en damskräddare bäst, t. ex. Martin Söderkvist, Regeringsgatan 13, eller Idar Broman, Nybrogatan 11. Privata ridlektioner torde ni kunna erhålla genom anmälan hos ryttmästare Svartling, lilla ridhuset, Riks Vasa 983. Anmäl eder eljes å Stockholms ridinstitut, Riks 10111. A. T. 5995.
Oraklet.

Innerst bör ni använda välsittande kombinationer, och skall ni rida i herrsadel användes ett par äfven välsittande klädesbyxor och stöflar, däröfver en fotsid rock med sprund bak samt knappar och knapphål, som knäppas när ni går till fots. På hufvudet bäres rundkullig eller trekantigt svart hatt, som fasthålls medelst ett band i nacken eller under hakan, ej med nål. I hvarje stad, där kavalleri- eller artilleriregemente är förlagd, brukar tillfälle finnas att få ridlektioner och kosta cirka 2,50 pr tim.
Culamon.

Nordiska kompaniet har ridrätter, billiga såväl som eleganta. För öfrigt finns äfven hvad som hör till, utom konsten att rida, den kan ni

vinna vid Stockholms ridskola. Kostnaden går nog med allt löst på en 5-600 kr.
Anderos.

Nr 182. Är det reumatisk nervvärk är det ingenting annat än lugn och ro och skötsel af kroppen som hjälper. Stärkande bad om sommaren, friska promenader om vintern och ett naturenligt, regelbundet lefnadssätt. Måttligt med arbete, kraftigt närande föda.
Anderos.

»Gammal prenumerant» har brev-svar å Iduns redaktion.
Nr 183. Vid kyrkbröllop tågar brudgummen och marskalkarna upp till altaret till höger om sina damer och stå på höger sida vid altaret — på tillbakavägen gå de till vänster. Är ingen mottagning med förfriskningar i brudens hem eller på hotell kunna lyckönskningarna ske uppe i koret. —
Culamon.

Nr 184. Dunet lägges efter plockningen i en stark papperspåse och insättes öfver natten i en varm ugn. Det finns nämligen alltid fuktighet kvar, som skulle förstöra den och komma den att lukta illa. Fjädersrensas, och de gröfsta pennorna tagas bort. Dunet insättes åter öfver en natt i en varm ugn att svälla.
Culamon.

Lämna bort dunet till uppåpning å A. B. Stockholms Parasitica. Valhallavägen 1 mottages den. Äfven å försörjningsinrättningar och dylikt. I en stor bryggshuspanna som uppvärms, kan ni göra det själf, men den får vändas flitigt, och raskt tagas upp så att den ej svedes.
Oraklet.
(Forts.)

GLASÖGONEN.

Af P. V. Enström.

»Brita! Bri-ita! Bri-i-i-ita!»
För hvarje gång högljuddare och ilsknare.

»Ja, hvad är det?» svarades slutligen tämligen missnöjd från björkarna bakom storbyggnaden. Och den påropade trädde ut i den brännande solhettan, barhufvad och i ljus, luftig slättanddräkt.

»Du ska komma och hjälpa mig med diskningen. Det borde du för resten göra utan att bli tillsagd. Du vet, att det hör dig till.»

Kärigen snodde så af in i sommarstugan, som var pin full af flugor, lika ilska som hon själf.

»Nu är mor på rätta tapeten igen, anmärkte leende en rödlätt, kraftig yngling, som låg raklång inne i skuggan bakom björkarna.

»Jag tycker hon är det för jämn nan numera.» Brita sköt ut läppen i uppenbart misshumör. »Jag vet inte hvad jag gjort henne — eller rättare sagt, jag vet ganska bra hvad krok det hänger på. Hon är rädd, förstas, rädd för lillpojken sin...»

Den unge mannen skrattade. »Tror du? Hon har då inte halfklufvit ett ord i den vägen åt mig.»

»Dig tors hon inte på. Jag får alltihop.»

»Du gör dig väl inte så värst ondt af det.»

»Åjo vars; så roligt är det inte alla gånger.»

Han blef allvarsam och reste sig upp.

»Har hon sagt något direkt?» sporde han.

»Man kan godt förstå halfkväden visa. Som nu med diskningen; den sköter hon alltid annars, men just nu, för att hon visste att du och jag voro i sällskap, kom hon på att det var min skyldighet att sköta den. Och nog ska jag sköta diskningen, både i dag och annars, om det kniper, inte fel med det! Ända till — flyttningsdagen.»

Så ville hon sätta af, med tårarna inte långt borta.

»Nej, gå inte,» utropade han ifrigt. »Står det så till, är det allt möjligt att också jag vill ha ett ord

MUSTAD'S
VÄXT-MARGARIN

Den modernaste fabrikation och noggrannaste urval af råvarorna äro bidragande orsaker till den så ojämförligt fina, jämna kvaliteten.

Kom ihåg MUSTADS

»BÄSTA-VÄXT»

med i laget. Mor menar nog väl, men hon börjar bli gammal och ser inte allt så klart längre. Det är i alla fall jag och inte hon, som bestämmer med ett som annat här i gården numera. Hon tycks inte komma ihåg det.

»Dig och ditt bästa tänker hon nog på. Men jag står i vägen, och bör ge mig af, hvilket är lätt gjordt för resten...»

Hvilket påstående emellertid vederlades af de darrande läpparne och den svärmodiga blicken.

»Slå dig nu ned här i skuggan, så länge,» sade den unge mannen resolut. »Jag ska' in och tala med mor, jag. Det är på högsta tid att det sker, tycks det.»

Men flickan var inte lätt just att öfvertala. Modern var ju i sin fulla rätt, hon, som var gammal i gården. Synd att göra henne emot! Det märktes ju allt tydligare hur ogärna hon såg att pigan i gården skulle få bli något mer. Där kunde aldrig bli vänskap och trefnad i gården, på det sättet. Inte ville hon, Brita, tvinga sig på någon. O. s. v.

Efter en liten dispyt satt hon emellertid ganska nedslagen och ledsen i den svala skuggan, medan den unge mannen med långa, beslutsamma steg gick in för att tala förnuft med mor sin.

Gamle Fredrik, som var dagaman i gården under höslättern, kom ned från vinden, uppe i sommarstugan, där han tagit sin lilla middagslur. Då han kom in i den kvaftva, flugöfversvämmade stugan stod gamla Kersti vid sin diskning och grät, så att tårarna tillrade ned för de magra, skrumplna kinderna.

Fredrik gaf henne en vänligt forskande blick, tvekade litet och sporde sedan utan krus hvad som stod på. Han var så gammal vän i gården, att han vågade det.

5 kr. hvarje kväll
förtjäna med lätthet

Julstämning

Agenter

Ni kan själf förvisa Eder där-om genom ett försök att samla abonnenter. Vår portfölj, som innehåller fullständiga färgprover af såväl Julstämning som alla våra öfriga jultidningar, sändes Eder gratis och portofritt om Ni på ett brefkort insänder agentansökan till

Åhlén & Åkerlunds Förlag
Afd. Julstämning, Stockholm C.

OBS.! Äfven kvinnliga agenter antagas.

Gumman svarade inte på en lång stund. Under tiden torkade hon energiskt sina rinnande ögon på förklädet. Tårerfloden sinade också så småningom ut. Då hon slutligen vände sig mot sin gamle vän var anfallet öfver, men hon såg trött och nedslagen ut.
(Forts.)

Ljuvligt är att skåda

en fraiche, ungdomligt blomstrande hy. Den är en så nödvändig del av verklig kvinnlig färgning, att varje dam ivrigt bör eftersträva ett sådant mål. Av vikt är då först och främst att välja en förstklassig tvål, ty på detta val beror i väsentlig grad hudens utseende. Välj därför F. Paulis Ovicula-tvål, ty den gör huden fin och mjuk och borttager på kort tid sprickor, strävhet och blemmor. Använd därför dagligen F. Paulis Ovicula-tvål och Ni skall snart erhålla en hy som är

ljuvligt att skåda.

IDUNS KOKBOK

innehåller öfver 1,000 recept, praktiskt pröfvade,

och har vunnit en enastående stor spridning öfver hela landet.

Till salu i alla boklädor. Den sändes mot likvid i post-anvisning eller mot post-förskott portofritt från Iduns Expedition - - Stockholm.

- Pris inbunden Kr. 5: 50. - 3 upplagan 30,000 exemplar.

Köp Schweizer's Siden

direkt från Schweiz, tull- och portofritt till bostaden.

Begär redan i dag vår rikhaltiga profkolektion af de nyaste sidentygerna: crepe de chine, chine, skotska sidentyger, tafettas, cotele, schweizer-batist, 120 cm. bredt från kr. 1. pr. meter. Sammet och plysch till klädningar och kappor i alla kvaliteter och prislägen.

Denna rika kollektion sändes franko till påseende mot insändande af 20 öre. Samtidigt offerera vi vår kollektion af äkta schweizer-broderier på batist, voile, siden o. s. v. till blusar, dam- och barnklädningar samt vår katalog öfver tvättbroderier och kragar, näsdukar etc. att förära bort vid högtidliga tillfällen.
Denna kollektion sändes äfven franko till påseende mot ett 20-öres frimärke.

Schweizer & Co. Fabrikanten, Luzern S 3, Schweiz.

X-Ray
KONSTGJORDT DAGSLJUS
medelst vanliga elektriska lampor!

MIN ENDE KONKURRENT
SIN ENDE KONKURRENT

Dagsljuset är den för ögat behagligaste belysningen, därnäst kommer X-Ray, långt före hvarje annan belysning.

X-Ray är vackraste och angenämaste elektriska belysning för hemmen och kan åstadkommas öfverallt utan nämnvärd ökning i strömkonstnad.

Om Eder armatur har någon slags skälform kan den i de flesta fall för ringa kostnad ändras till X-Ray-systemet. Begär vår X-Ray broschyr N:o 3, som sändes gratis.

NORDISKA X-RAY REFLEKTOR A.-B.
Stockholm — Göteborg — Malmö

Husmödrarnas Centralförmedling

Förmedlar köp och försäljningar mellan hem i Landsorten och Stockholm. JAKOBSGATAN 20, STOCKHOLM. Rt. 12834. 10-5 A. T. 2313.

LEDIGA PLATSER

Sänd aldrig originalbetyg utan endast afskrifter när Ni svarar på annons om ledig plats.

I GODT HEM, tre pers. hushåll, i stad i Värmland, får 1 nov. som sällskap och hjälp, bättre, hushålls- och barnkär flicka, helst musikalisk som haft plats förut, kunnig i matlagning o. s. v., plats. Jungfru finnes. Fam.-medlem. Lönevillkor 20 kr. pr mån., allt fritt; fri resa. Vid Nya Inack.-Byrån, Jakobsbergsgat. 34, Stockholm. SOM FRI ELEV finnes plats att lära matlagning m. m. i mindre pensionat. Svar till »God praktik», Iduns exp. HUSHÅLLSFRÖKEN till mindre ämbetsmannafamilj i mellersta Sverige. Goda rekommendationer erforderliga. Svar helst med foto till »E. L. H.» under adr. S. Gumelii Annonnsbyrå, Stockholm f. v. b.

30-40 års dam

erhåller plats nu genast som föreståndarinnan och värdinna i hem i Stockholm, där 2 barn vid 3 o. 5 års ålder finnes. Svar märkt »Barnkär uppfostrarinna», S. Gumelii Annonnsbyrå, Stockholm, f. v. b.

FÖRESTÅNDARINNEBETÄTTNINGEN vid Schwerin-Hagbergska Barnhemets Hushållsskola sökes hos Styrelsen före d. 15 inst. november. Lön 750 kr., allt fritt. En månads semester. Sökande, som skall förete intyg om god hälsa, bör vara fackskolebildad, undervisningsvan och kunnig i matlagning samt väfnad och sömnad. Föreståndarinnan har till uppgift att fostra och till dugliga tjänarinnor utbilda några 16-18 års flickor samt dessutom leda tvänne skolkörskurser hvarje vecka. Söderköping den 8 oktober 1915. Styrelsen för Schwerin-Hagbergska Barnhemmet.

En pålitlig och ordentlig flicka erhåller plats i bättre familj att med husfruns hjälp sköta alla i ett hem förefallande göromål. Svar till »Familjemedlem», adr. Fru Ellen Ahlsén, Rådmanngatan 35, Stockholm.

Bättre

sykunnig flicka erhåller genast plats som barnfröken. 3 barn, ålder 1-7 år. Svar till »Ej under 20 år», Hotel Terminus, Stockholm.

Kapptillskärerska

fullt kompetent för tillskärning af kappor och dräkter och som kan sysställa minst 10 st. sömmerskor får stadigvarande plats den 1 januari 1916 i Perssons Kappaffär, Kalmar.

Vårdarinna

bildad; med sympatiskt yttre, af god familj, sökes att bestyra hemmet för bildad, representativ medelålders, väl-situerad affärsman, ensam person. Svar med foto till »Nu el. värens», Depeschbyrån, Gust. Ad. torg, Malmö.

Bildad ung flicka

med bästa rek. får plats i liten familj på vacker herrgård att utan jungfru med husmoders hjälp utföra alla hemmets sysslor. Utförligt svar, helst med foto, till »Jägmästarefamilj», Gnesta.

Hushållersketjängen vid Kungl. Serafimerlasarettet är till ansökan ledig och tillträdes den 1 januari 1916. Alder helst 30-35 år. Afseende fästes vid genomgången grundlig kurs i huslig ekonomi äfvensom vid väl vitsordad likartad tjänstgöring vid större anstalt. Förmåner: begynnelselönen 700 kr. med utsikt till tillägg, bostad, fritt vivre och tvätt. Ansökningar jämte läkarebetyg om god hälsa samt prästbetyg böra ingifvas till Kungl. Serafimerlasarettets direktion före den 15 november kl. 12 på dagen.

I ett landbrukarhem

i Dalarna önskas genast undervisningsvan lärarinna för undervisning i läroverkets lägre klasser. Svar omgående jämte betyg, löneanspråk och foto under adress Myrbacka 3, Dala Järna.

Söker Ni plats

på något af den kvinnliga verksamhetens olika områden?

Kom då ihåg

att ett bepröfvadt och af tusentals kvinnliga platsökande med bästa resultat använt förfaringssätt är att sätta in en liten annons i IDUN. En platsannons - 10 mm. stor - kostar endast 2 kronor. Beloppet kan insändas i postanvisning, hvar-vid texten lämpligen skrives å postanvisningsblanketten.

En flicka af god familj,

musikalisk samt med sådan elementarbildning, att hon i fruns frånvaro kan leda barnens uppfostran, samt vaka öfver läxläsning i de lägre klasserna af allmänt läroverk, får plats genast. Den, som därjämte genomgått kurs i barnavård, äger företräde. Betygsafskrifter jämte fotografi och uppgift om löneanspråk insändas snarast till »Förmånlig plats genast», Östgöta Correspond. kontor, Linköping.

Duglig och pålitlig

köksa erhåller god plats i disponentfamilj (4 pers. hushåll) från 15 nov. eller 1 dec. Svar jämte rek. till Fru Gustaf Leksell, adr. Göteborg.

Vid Södermanlands läns

Sinnesslöanstalt å Löt,

cirka 5 km. från Strängnäs är en lärarinneplats ledig att tillträda 1 jan. 1916. Sökanden bör kunna leda barnen i sång. Löneförmanerna äro 500 kr. för år som ökas med 100 kr. efter 5, 10 och 15 år, jämte fri kost, möbl. rum, värme, lyse och tvätt. Delaktighet i pensionskassa. Tre månaders ömsesidig uppsägelse-rätt förbehålles. Ansökan, ställd till styrelsen och åtföljd af frejde- och läkarebetyg samt betyg utvisande nödig kompetens, insändes till skolans föreståndarinnan före den 9 nov. under adr. Skolan, Löt, Malmby.

För äldre dam

önskas sällskapsdam. Sökanden skall vara frisk och med godt sätt, pålitlig, något van vid sjukvård. Svar med foto, ref. och lönepret. till Friherre T. Alströmer, Mjörnsjö.

En elevplats

vid Kroppefjälls sanatorium

ledig till ansökan. Allt fritt. Närmare upplysningar genom sysslomanskontoret, Dals-Rostock.

Lärarinna vid barnavårdsskola.

Platsen som afdelningsföreståndarinnas för spädbarnskrubban och lärarinna i barnavård vid Engelbrekts barnkrubba med barnavårds- och husmoderskola i Stockholm är ledig den 1 januari 1916. Den sökande bör vara fullt kompetent i späda barns vård samt pedagogiskt och helst jämväl sjukvårdsutbildad. Löneförmanerna äro 600 kronor pr år samt fritt vivre. Ansökan åtföljd af betygsafskrifter torde insändas före 15 november till Fru Ingrid vot Seth, Eriksbergsgatan 14, Stockholm.

AKTIEBOLAGET M. BENDIX & SÖNER. Sveriges äldsta och största Specialfirma i BARNKLÄDER. Särskilda afdelningar för Backfisch-Konfektion & Barnskodon 18 Regeringsgatan.

AKT.-BOL. M. BENDIX, 18 Regeringsgat. 5 Sturegat. 90 Drottninggat. STOCKHOLM.

PLATSSÖKANDE

Utbildade barnsköterskor spec. från Sällskapet Barnavård, anskaffas af Stockholms Stads Arbetsförmedling, Regeringsgt. 107. Riks-o. Allm. tel. 4047. Kl. 9 f. m.-4 e. m. (lörd. 9-2). Obs! Särskild afdelning för barnsköterskor! Samarbeta med Sällskapet Barnavård!

SJUKSKÖTERSKA, 26 år, ej exam. men som tjänstgjort på sjukhus flera år, önskar privat plats hos sjuk herre eller dam eller också till läkarenotagning. Tacksam för svar till »Sjusköterska», Iduns exp. f. v. b. BILDAD TYSKA af god familj, musikalisk och språkkunnig, söker mot fritt vivre, event. någon ersättning, plats i godt hem för att undervisa eller konversera i sitt modersmål, gärna också med barn. Villkor: eget rum och rättighet att gifva några lektioner dagligen. Svar till »Godt hem», Iduns exp.

Kvinnlig arbetskraft

inom såväl hemmens som andra kvinnliga arbetsområden kan Ni med bästa resultat

erhålla genom att sätta in en annons i IDUN, specialorganet för kvinnliga platsannonser af alla slag.

En platsannons - 10 mm. stor - kostar endast 2 kronor. För större annonser beräknas ett pris af 25 öre pr mm. därutöver.

ENKEL, BÄTTRE FLICKA önskar plats hos herre eller dam att sköta hushållet. Betyg finnes från föreg. platser. Sv. t. »25 år», Iduns exp.

UNG FLICKA, som genomgått hushållsskola, önskar plats i familj, där god och snäll husmoder finnes. Gärna på landet. Sv. t. »21 år», Motada p. r. UNDERVISNINGSVAN LÄRARINNA, kunnig i engelska, tyska o. franska språken, önskar plats i skola el. hem att underv. i elem.-skolans kurser (kl. I-VIII). I vaad. skolämnen läses med mindre barn. Svar till »Anspråkslös», Smålands Annonnsbyrå, Jönköping.

BARNMORSKAN Fröken Ester Beckman, adr. Skara, åtager sig efter öfverenskommelse praktik i familjer. Referenser på begäran.

SJUKSKÖTERSKA önskar plats som husföreståndarinnas. Är kunnig i allt hvad som förekommer i ett hem. Svar till »27 år», Iduns exp., Sthlm f. v. b.

EN MYCKET ORDENTLIG FLICKA från godt föräldrahem på landet önskar plats hos liten familj eller ensam dam, där jungfru finnes, att gå tillhanda och vara liten pålitlig hjälper. Biträder gärna med skrifgöromål; är kunnig i litet af hvarje. Har genomgått folkhögskola. Svar till »Tjugoåtta», Iduns exp., Sthlm.

BILDAD FLICKA, kunnig i husl. sysslor och handarb. önskar plats i mellersta Sverige, som sällskap och hjälp eller som hushållsfr. där jungfru finnes. Har rek. fr. föreg. plats. Sv. t. »Familjemedlem S. S.», Iduns exp. f. v. b.

BARNSKÖTERSKA som genomgått kurs uti barnavård, något kunnig i sömnad, önskar plats att sköta barn. Är mycket barnkär. Sv. till »Familjemedlem R. T.», Iduns exp. f. v. b.

PLATS ATT UNDERVISA minderåriga barn i vanliga skolämnen och musik önskas af undervisningsvan lärarinna. Små pret. Sv. till »G. X. G.», Iduns exp.

17 ÅRS FLICKA önskar plats i bättre liten familj där jungfru finnes, att vara frun till hjälp och sällskap. Van vid husl. sysslor. Villig att hjälpa till med skrifgöromål. Sv. till »17 år», Bollnäs p. r.

30-ÅRIG FLICKA önskar plats som biträde å sjukhus. Svar till »Något van», Hudiksvall p. r.

2 EXAM. BARNSKÖTERS KOR önska platser till i nov. Vana i såväl äldre som spädbarns vård. Fina rek. Sv. till »28 år» o. »22 år», Allm. tidn.-kont., Örebro.

LÄKARE! Som hjälp vid mottagningar önskar enkel o. snäll flicka pl. Sv. t. »Häg för sjukvård», Iduns exp.

ENKEL, BILDAD FLICKA fr. godt, religiöst hem önskar nu eller på nyåret plats. Hushålls-, kunnig i linnesöm o. handarb. Goda rek. Svar till »Småländska», Iduns exp. f. v. b.

UNG, BILDAD FLICKA önskar mot fritt vivre komma i god familj, där jungfru finnes, att deltaga i föreg. göromål. Kunnig i sömnad o. skrifgöromål. Svar till »Familjemedlem L. L.», Iduns exp. f. v. b.

ENGLISH LADY seeks post as useful companion. Good conversation & needlework. Address »Good Home», Idun, Annonnskontoret, Stockholm.

Sjukvård ev. barnavård. För 19-årig flicka, som genomgått 8-kl. flickskola och ett halft år tjänstgjort på lasarett, sökes plats. Tilltaggen, pålitlig, frisk och stark. Goda rek. Svar till »Blifvande sjuksköterska», Iduns exp.

Enkel anspråkslös, bättre flicka önskar mot fritt vivre plats i familj, där jungfru finnes, som husmoders verkliga hjälp och sällskap, är kunnig i enklare matlagning, bakning och handarbeten. Sv. t. »Familjemedlem», Karlskoga p. r.

Hårfrisörska, fullt kompetent, önskar plats. Svar märkt »M. J.», Nybro p. r.

Kammarjungfru önskar plats, är kunnig i frisering o. enkl. sömnad. Svar: »22 år», Nybro p. r.

Jeune Belge désire place en famille. Réponse à »Jeune Belge», Allm. Tidn.-kontoret, G. Ad. torg, Stockholm, f. v. b.

EMMY GIHL (f. d. Sophiasyster) Förmedlingsbyrå och Sjuksköterskehem Östermalmsg. 86, Stockholm. Ansk. ex. sjuksköterskor (äfven f. tillf. hjälp o. vakning); sjukhusbiträden, massöser, värdinnor, barnsköt. o. d. Uthyr sjukvårdsartiklar. R. T. 15293 A. T. 21130

Kvinnlig Gymnastikdirektör

önskar mot fritt vivre plats i familj, helst i eller i närheten af Sthlm. Utm. betyg och refer. Svar till »Energi», 22 år, Gumelii Annonnsbyrå, Malmö.

Exam. sinnessjuksköterska

önskar plats i nov. privat eller å sjukhem. Svar till »Tacksam», Iduns exp., Stockholm, f. v. b.

INACKORDERINGAR.

Doktorinnan Vilma Erikssons Hvilohem, beläget 15 min. skogsväg från Arvika. Inackorderingspris kr. 3:50 pr dag, 75 å 85 kr. för mån. Adr. Högåsen, Arvika.

Hvita Korsets

Spädbarnshem och barnavårdsskola emottager spädbarn för rationell omvårdnad under dess spädate och ömtåligaste ålder.

ELEVER

med häg och fallenhet för barnavård, som önska utbilda sig till yrkesköterskor och kunniga husmodrar, emottages för rationell utbildning under 6 m. kurs, i hvilken äfven fullständig samaritkurs m. m. ingår. Obs! Spädbarnshemmet och Barnavårdsskolan har förflyttats till den för ändamålet inköpta landegendomen Sjökvärn, som har ett enastående vackert o. friskt läge vid skog och sjö. Förfäringar och ansökningar adresseras till Hvita Korset, Örebro. Begär prospekt!

Obemärkt vistelse o. nedkomst

erbjudes hos snäll, skicklig barnmorska i landsortsstad. Tillfälle äfven att få bo på landet i vacker, vid skog och sjö belägen landtgd, där äfven det väntade barnet kan få ett godt hem med god, sakkunnig omvårdnad. Svar emottages till signatur »Verkligt god omvårdnad», S. Gumelii Annonnsbyrå, Sthlm, f. v. b.

Syster Astrids spädbarnshem Stockholmsvägen 22, Råsunda. Äfven klens barn mottagas. Referenser: Professor E. Alin, Dr D. Hägg. Förfäringar Allm. tel. Råsunda 361.

Vistelse i Prästgård på landet

önskas under vintermånaderna mot betalt af 21-årig flicka som är villig att under god husmoders ledning deltaga i hemmets göromål. Omskvaldt vore musikalisk jänmnårigs sällskap. Svar med prisuppgift pr mån. jämte öfriga upplysn. emotes t. »Arbetsam och hurtig» under adress S. Gumelii Annonnsbyrå, Stockholm, f. v. b.

Kvinnliga platssökande

och lediga platser såväl inom hemmen som öfverallt där kvinnlig arbetskraft kommer till användning kungöras fördelaktigast genom annons i Idun, landets äldsta och största kvinnotidning, som läses i alla bildade svenska hem från Ystad till Haparanda. Annonser mottagas af de flesta annonsbyråer i riket el'er insändas direkt till

Iduns Annonnskontor, Stockholm.

Det bästa hvetemjålet MALMÖ BEST PATENT Malmö Stora Walskvärr

VISKAFORS GALOSCHER ELEGANTAST STARKAST LÅTTAST VISKAFORS SAMMETS-LYX-BOTTINER

Furudals pensionat

gammal bruksherrgård i v.a. Dalarna. Skogrik, hög trakt (230 m. ö. h.) vid Öre älf. Jakt och fiske. Rek. sv. utmärkt rekreationsort. Uppl.: Sv. Tur-För. eller Fru G. Wuttke, Furudal. Rt. 2 c.

Hushållselev

eller annan ung flicka får inackordering tillsammans med några förutvarande hushållselever (familjemedl.) på Sandviks herregård, adr. Smål. Burseryd. 75 kr. i månaden. Öfverstinnan A. Hyltén-Cavallius, f. Frick.

Pension önskas.

I glad och trefflig familj eller hos äldre dam med godt umgänge önskas pension åt en ung flicka i och för tillfälle att förkofra sig i lättare hushållsgöromål. Det lägges vikt vid, att den unga damen kan få tillfälle bedriva piano- och språkstudier. Svar med prisuppgift till »H. L. 19 år», Box 42, Göteborg.

Nervsjuka.

För en äldre dam eller herre finnes plats å naturskönt beläget hvilohem i Småland. Treffligt, ljus rum, god kost och god vård. Svar till »75 pr månad», Gumelii Annonnsb., Malmö.

Pension o. hushållsskola för unga flickor

i frisk, vacker trakt nära Köpenhamn. Undervisning i tyska och engelska. Språken talas i och utanför timmarna. Omsorgfull vård. Pris 90 kr. i månaden. Prospekt från fru Stamer, Skovvej, Gentofte St.

Husmödrar!

Ett gammalt välkändt namn på den svenska kokkonstens område är A. M. Zetterstrands kokbok, skriver tidn. Idun.

ANNA MARIA ZETTERSTRANDS Kok- och Hushållsbok

Grundad på 80-årig öfning och erfarenhet i kokkonsten och hushållningen. Sjätte omarbetade och förbättrade upplagan, med 4 plancher öfver styckning af slaktdjur. (Har kostat klotb. 6 kr.) Ohs! Enormt billigt. Säljes nu för 3 kr.

6 upplagan Finnes i bokhandeln. Till landsorten mot postförskott plus frakt. Rekvireras från Lindblads Förlag, Uppsala.

Doktor Bjerkes Ögonklinik
LINKÖPING.

Gymnastikdirektörsexamen

afläggas efter 2-årig kurs af kvinnliga elever vid

Sydsvenska Gymnastik-Institutet.

Ny kurs börjar den 14 sept.

Prospekt gen. **kapt. J. Thulia, LUND.**

Doktor A. Kjellbergs

kurs i massage och sjukgymnastik.

Begär prospekt! Stockholm.

Mästersamuelsgatan 70.

Med. Dr. E. Kleens

(ett-åriga) kurs i Massage och Sjukgymnastik (för damer) börjar den 1 okt. kl. 10 i. m. N:r 37 Mästersamuelsgatan, 2 tr. upp. Prospekt begäres stadse under adress **Engelbrektsgränd 43 B, II.**

Kurs i Massage och Sjukgymnastik

STOCKHOLMS

MASSAGE- & GYMNASTIK-INSTITUT

Biblioteksgatan 28

Begär prospekt.

Mélanogéne,

Dioquemare — färgar hår, skägg och ögonbryn — håller färgen i månader.

Pris kr. 5.— + porto. Försändes disk.

Franska Parfymmagasinet,

Hoflev., 21 Drottninggatan 21, Sthlm.

OATINE,
denna kraftiga, snöhvita naturprodukt, framställd af ren hafre, uppriskar huden och åstadkommer i förening med solens värme den så eftertraktade klara, friska engelska teinten. Äkta Oatine-Creme i vitt burk med grönt lock: pris 1.50; 4-dubbel inneh. 3.—. Oatine-Snow: 1.50 Finnes öfverallt samt hos A. W. Nording, Biblioteksg. 11, Birgerjarlgat. 16 o. Drottninggatan 68, Stockholm.

Mot grått hår!
Härmed meddelas att det utmärkta och så mycket efterfrågade härvattnet mot grått hår, som förhindrar heraffall och fullständigt borttager mjäll, och som i öfver 40 års tid förts i Fanny Gelins Parfymmagasinet, Malmstorgsgatan 5, Sthlm, numera fås under adr. Firma Fanny Gelin, Norrviken. Rikstel. Norrviken 14. Pris 5:50 fraktfritt.

Afmagringstval,
— absolut verkande — oskadlig. — Pris kr. 4.50 + porto. Försändes disk. **Franska Parfymmagasinet,** Hofleverantör, 21 Drottninggatan 21.

FLORODOL-TVÄLEN
och en rationell hudvård äro oskiljaktiga.
Säljes öfverallt a 60 öre.
Parfymeri FLORA GEFLE

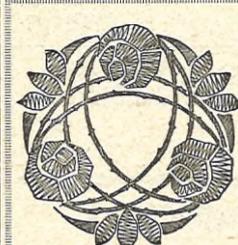
Skin Food
Genom att hvarjeafton massera händer och ansikte med Skin-Food erhåller Ni en frisk och ungdomlig hy. Finnes hos samtliga parfym- och drogaffärer.

Damer! Vårda Eder hud!

Genom att hvarjeafton massera händer och ansikte med Skin-Food erhåller Ni en frisk och ungdomlig hy. Finnes hos samtliga parfym- och drogaffärer.

Kurs i Klädsömnad och Linnesömnad.

Lotten Dahlström — Myntgatan 5, III — Prospekt A. T. Br. 209.

Svenska Rit- & Tapiser byrån,

Vallgatan 33, 1 tr., Stockholm.

HANDARBETEN, moderna mönster, fina kvalité, billigaste pris. **Billighetskollektioner** af blandade arbeten. Vid rekvisition för

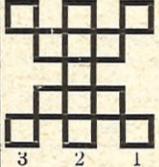
5 kr. 20 st. fina arbeten, värda kr. 10:— eller 10 " större d:o " 10:—

10 kr. 15 st. värdefulla arbeten, värda kr. 20:— eller 10 " större d:o " 20:—

5 kr. 1 st. kuddé, 1 st. bordlöpare, 1 st. lysduk, allt af linne, värda 8:—

som sändas mot postförför eller efter insändt belopp (jämte fraktpo 0:30) Den större koll. enl. beräkn. Beräkn. garn därtill Kr. 2:— (mindre koll. m. följ. efter rek. Obs! Lämpl. för syfören. o. skolor. Ill. mönsterbil. m 25 ore i frim

Prisuppgift N:o 1.

- 1 = Ett slags blommar.
- 2 = Vad en provvryttare ofta gör.
- 3 = Vad en illa uppstaplad vedhög lätt gör.

Om uppgiften är riktigt löst, skola orden från 1—1, 2—2, och 3—3 resp kunna läsas både uppifrån nedåt och nedifrån uppåt.

Lösning jämte 1 krona i sparmärken insändes till **Rektor N. Norén, Mariannelund,** senast den 1 Dec. i år.

1:a riktiga lösningen berättigar till fri undervisning under en termin (omkring 5 månader) vid **Mariannelunds Praktiska skola;** vilken avdelning som önskas.

2:a riktiga lösningen 1/2 fri undervisning under 1 termin.

3:e riktiga lösningen 1/3 fri undervisning under 1 termin.

Samtliga deltagare i tävlingen erhålla Praktiska Skolans i Mariannelund ungdomstidning för år 1916. (Prenumerationspris 1 kr. pr år.)

Alltså full valuta för utlagda pänningar och dessutom hopp att vinna något av ovanstående pris, som Ni äger rätt att överlåta till annan person, därest Ni ej själv är i tillfälle mottaga det.

Resultatet af tävlingen införes i ovannämnda tidnings **Julnummer 1915,** som gratis tillsändes varje deltagare.

Detta allt för att giva Eder tillfälle att komma underfund med, vilken genomgripande omorganisation, som i och med den nya regimen vid skolan vidtagits.

OBS! Gymnasium, Realskola, Seminarieavdelning, Teor. Lantmännakurs, Teknisk Fackskola, Husmodersskola, Slöjdsseminarium, Slöjd- & Vävskola, Handelsinstitut, Musikskola.

Ett 25-tal utmärkta lärarekrafter.

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

EINE DAME möchte schwedische Stunden haben im Austausch gegen deutsche oder englische Stunden. Frau Ellen Sellmer, Pension Belfrage, Brunkebergstorg, Stockholm.

Delikata ölandsnötter

70 öre pr liter fraktfritt genom fru Bertha Stenfeldt, Borgholm.

Turkiska badet,

i Malmstorgsbadet är öppet hvarje torsdag för damer. Yppersta medel för bibehållandet af smärt figur och fin hy. Badet är angenämast, om man är flera i sällskap. Pris kr. 1:50.

Husvarna

Central Bobbin Symaskiner

utmärka sig genom utomordentligt lätt gång, mycket stor hastighet, korta nålar, stor hållbarhet mot slitning och stor spole. Arbeta därför alltid till ägarens belåtenhet.

En svensk symaskin bör finnas i hvarje svenskt hem.

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

MUSIK-INSTRUMENT

Endast prima och väl justerade: Gitarrer, mandoliner, gitarrmandoliner, gitarrlutor, violiner, violonceller, citorer, kontrabass, dragspel, flöjter, klarinetter, mässingsinstrument, sextetter af förstklassigt böhmisk tillverkning, svensk modell, till 325 och 450 kr. sextett pr extra kontant, trummor, fodral, strängar och öfriga tillbehör. Triumfphoner (talapparater) och ljudskivor med frälsningsarmestycken. Orglar och pianon från främsta fabriker. Hög rabatt vid extra kontant köp af orglar och pianon.

Frälsningsarméns berömda **TEER och KAKAO**

Frälsningsarméns utmärkta tekniska fabriker

DENTOL, förstklassigt antiseptiskt munvatten och dito tandpasta.

ARMÉ-TVÅL, antiseptisk toalettvål.

VIOLA IDEAL, finaste toalettvål.

SKOKRÄM, terpentinfri

PUTSPULVER och

PUTSKRÄM. Bästa rengöringsmedel för metaller.

Erhållas vid eller genom hvarje Frälsningsarmékår, hos många hrr handlande eller direkt från

Frälsningsarméns Handelsdepartement,

Östermalmsgatan 24 o. 26, Stockholm 5.

Telefoner Riks 8581 Allm. 6372

Filial: S. Allégat. 9, Göteborg. Rikst. 7376.

Rikt illustrerad varukatalog, innehållande fullständiga varu- o. prisuppgifter, sändes på begäran gratis och franko.

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

Vinterkurser på Nääs

1916: 18 januari—26 februari.

Handarbetskurs — Väfkurs — Teckningskurs.

Därjämte pedagogiska och kulturhistoriska föreläsningar, gymnastik, lek och idrott. Prospekt begäres hos Styrelsen för August Abrahamsons Stiftelse, Nääs, Floda station.

—